

Barn- och
utbildningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2025-01-22
FN/2023:1

Årsredovisning 2024

Förslag till beslut

Förskolenämnden tar del av årsredovisning 2024.

Sammanfattning

Efter att förvaltningschefen på barn- och utbildningsförvaltningen lämnade sin tjänst i juli tillsattes en tillförordnat förvaltningschef. I december beslutade kommunstyrelsen att den tillförordnade förvaltningschefen blir ny chef för förvaltningen.

Under våren rekryterades en skolchef till förskolan. Tjänsten är nyinrättad och syftet är att lyfta förskolefrågorna ytterligare med ett tydligt fokus på systematiskt kvalitetsarbete, likvärdighet och gemensamma strukturer. Den nya skolchefen tillträdde tjänsten den 12 augusti.

I november tog kommunstyrelsen beslut om en avsiktsförklaring om bildandet av en familjecentral i Hagalund. I familjecentralen ska öppna förskolan, förebyggande socialtjänst, barnmorskemottagning (BMM) samt barnvårdscentral (BVC) samlokaliseras. Syftet med familjecentralen är att genom professionssamverkan främja tidiga insatser och stöd till barn och deras familjer. Familjecentralen ska erbjuda hälsofrämjande, förebyggande och anpassade insatser och aktiviteter utifrån individens behov. Arbetet med iordningställandet av lokaler för familjecentralen har nu påbörjats och verksamheten beräknas kunna öppna under våren 2026.

I november beslutade förskolenämnden om att tillföra samtliga utförare extra medel för 2024. Förskolorna i egen regi har använt medlen för att utveckla lärmiljöerna, vilket lyftes som ett utvecklingsområde under årets kvalitetsdialoger. Inköpen har möjliggjort kompletteringar, utbyte och nytillskott av pedagogiskt material utifrån lokala behov i förskolorna. Bland annat har material på temat naturvetenskap, sensomotorik, rörelse och fysisk aktivitet prioriterats.

Förskolenämnden har två nämndmål, "Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög" och "Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen", varav båda bedöms vara uppfyllda till stor del. Nämndens uppdrag att möjliggöra för vårdnadshavare att jämföra förskolor på stadens hemsida är slutfört enligt plan och återredovisades till nämnden i december.

Arbetet med den strukturella kvaliteten i förskolan fortsätter enligt plan med målsättningen att höja personaltätheten, minska barngruppernas storlek samt att höja andelen förskollärare på förskolorna. Resultatet visar att personaltätheten och andelen förskollärare har ökat samt att barngruppernas storlek har minskat.

Svarsfrekvensen på brukarundersökningen i förskola har ökat något jämfört med föregående år. För kommunal regi har svarsfrekvensen ökat från 63 procent till 64 procent och för fristående regi från 64 procent till 65 procent. Insatser för att ytterligare höja svarsfrekvensen behöver fortsatt genomföras.

Nöjd kund Index (NKI) ligger något lägre än föregående år för kommunala enheter, 69 för 2024 jämfört med 70 föregående år. För fristående enheter har NKI ökat till 80 jämfört med 76 föregående år. Resultatet på de kommunala enheterna visar på en ganska stor variation mellan enheter, vilket ytterligare förstärker vikten av att respektive enhet aktivt arbetar med sina resultat som ett underlag i det systematiska kvalitetsarbetet. Brukarundersökningen visar generellt på goda resultat för både fristående och kommunala enheter och det sammanfattande omdömet visar att 90 procent (kommunala 85 % och fristående 94 %) av vårdnadshavarna som svarat på enkäten är nöjda med verksamheten.

Verksamhetens nettokostnad för 2024 är 585,5 mkr, vilket är 19,7 mkr lägre än budget. Avvikelsen avser främst lägre kostnader för köp av verksamhet (bidrag till fristående förskolor) än budgeterat för året. Avvikelsen beror på att det varit färre barn än budgeterat placerade hos främst fristående förskolor. Jämfört med föregående år har nettokostnaden ökat med 38,4 mkr (7 %). Nettokostnadsökningen beror på kostnadsökningar till följd av höjd barnpeng som kompenseras för i budgetramen samt den extra tilldelning av medel till samtliga utförare som förskolenämnden tog beslut om i november utifrån en positiv helårsprognos.

Nämndens helårsprognos per augusti visade på en positiv avvikelse mot budget på 15 mkr då det beräknades vara färre barn i verksamheten under året än budgeterat. Det var främst antalet barn i fristående förskolor och andra kommuner som prognostiserades bli färre än budgeterat. Utifrån den positiva prognosen beslutade nämnden i november att ge samtliga utförare en extra tilldelning av medel på totalt 8 mkr. Utfallet för året visar, trots den extra tilldelningen av medel som utbetalades i november, på en positiv avvikelse om 19,7 mkr vilket är 4,7 mkr högre än prognostiserat. Avvikelsen beror på att det varit ytterligare färre barn inskrivna i verksamheten än beräknat i prognosen.

Nämndens investeringsutfall uppgår till 1,2 mkr, vilket är en avvikelse på 0,2 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget.

Avvikelsen mot prognos avser möbler till Sagolandets förskolas samtliga avdelningar, som inte fanns med i den ursprungliga investeringsplanen.

Handlingar

- Årsredovisning 2024
- Bilaga: Fördjupad resultatanalys 2024
- Bilaga: Uppföljning av förskolans åtgärdande arbete mot kränkande behandling under tidsperioden 1 januari till och med 31 december 2024

Maria Gyllenberg
Förvaltningschef

Sarah Yonis Melki
Utredare

SOLNA STAD

Årsredovisning 2024

FÖRSKOLENÄMNDEN

FN/2023:1 Behandlas på förskolenämnden den 11 februari 2025

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse.....	3
Sammanfattning.....	3
Händelser av väsentlig betydelse.....	4
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	5
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	7
Väsentliga personalförhållanden	14
Förväntad utveckling	15

Bilagor

Fördjupad resultatanalys 2024

Uppföljning av förskolans åtgärdande arbete mot kränkande behandling under tidsperioden 1 januari till och med 31 december 2024

Förvaltningsberättelse

Sammanfattning

Efter att förvaltningschefen på barn- och utbildningsförvaltningen lämnade sin tjänst i juli tillsattes en tillförordnat förvaltningschef. I december beslutade kommunstyrelsen att den tillförordnade förvaltningschefen blir ny chef för förvaltningen.

Under våren rekryterades en skolchef till förskolan. Tjänsten är nyinrättad och syftet är att lyfta förskolefrågorna ytterligare med ett tydligt fokus på systematiskt kvalitetsarbete, likvärdighet och gemensamma strukturer. Den nya skolchefen tillträdde tjänsten den 12 augusti.

I november tog kommunstyrelsen beslut om en avsiktsförklaring om bildandet av en familjecentral i Hagalund. I familjecentralen ska öppna förskolan, förebyggande socialtjänst, barnmorskemottagning (BMM) samt barnvårdscentral (BVC) samlokaliseras. Syftet med familjecentralen är att genom professionsamverkan främja tidiga insatser och stöd till barn och deras familjer. Familjecentralen ska erbjuda hälsofrämjande, förebyggande och anpassade insatser och aktiviteter utifrån individens behov. Arbetet med iordningställandet av lokaler för familjecentralen har nu påbörjats och verksamheten beräknas kunna öppna under våren 2026.

I november beslutade förskolenämnden om att tillföra samtliga utförare extra medel för 2024. Förskolorna i egen regi har använt medlen för att utveckla lärmiljöerna, vilket lyftes som ett utvecklingsområde under årets kvalitetsdialoger. Inköpen har möjliggjort kompletteringar, utbyte och nytillskott av pedagogiskt material utifrån lokala behov i förskolorna. Bland annat har material på temat naturvetenskap, sensomotorik, rörelse och fysisk aktivitet prioriterats.

Förskolenämnden har två nämndmål, "Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög" och "Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen", varav båda bedöms vara uppfyllda till stor del. Nämndens uppdrag att möjliggöra för vårdnadshavare att jämföra förskolor på stadens hemsida är slutfört enligt plan och återredovisades till nämnden i december.

Arbetet med den strukturella kvaliteten i förskolan fortsätter enligt plan med målsättningen att höja personaltätheten, minska barngruppernas storlek samt att höja andelen förskollärare på förskolorna. Resultatet visar att personaltätheten och andelen förskollärare har ökat samt att barngruppernas storlek har minskat.

Svarsfrekvensen på brukarundersökningen i förskola har ökat något jämfört med föregående år. För kommunal regi har svarsfrekvensen ökat från 63 procent till 64 procent och för fristående regi från 64 procent till 65 procent. Insatser för att ytterligare höja svarsfrekvensen behöver fortsatt genomföras.

Nöjd kund Index (NKI) ligger något lägre än föregående år för kommunala enheter, 69 för 2024 jämfört med 70 föregående år. För fristående enheter har NKI ökat till 80 jämfört med 76 föregående år. Resultatet på de kommunala enheterna visar på en ganska stor variation mellan enheter, vilket ytterligare förstärker vikten av att respektive enhet aktivt arbetar med sina resultat som ett underlag i det systematiska kvalitetsarbetet.

Brukarundersökningen visar generellt på goda resultat för både fristående och kommunala enheter och det sammanfattande omdömet visar att 90 procent (kommunala 85 % och fristående 94 %) av vårdnadshavarna som svarat på enkäten är nöjda med verksamheten.

Verksamhetens nettokostnad för 2024 är 585,5 mkr, vilket är 19,7 mkr lägre än budget. Avvikelsen avser främst lägre kostnader för köp av verksamhet (bidrag till fristående förskolor) än budgeterat för året. Avvikelsen beror på att det varit färre barn än budgeterat placerade hos främst fristående förskolor. Jämfört med föregående år har nettokostnaden ökat med 38,4 mkr (7 %). Nettokostnadsökningen beror på kostnadsökningar till följd av höjd barnpeng som kompenseras för i budgetramen samt den extra tilldelning av medel till samtliga utförare som förskolenämnden tog beslut om i november utifrån en positiv helårsprognos.

Nämndens helårsprognos per augusti visade på en positiv avvikelse mot budget på 15 mkr då det beräknades vara färre barn i verksamheten under året än budgeterat. Det var främst antalet barn i fristående förskolor och andra kommuner som prognostiserades bli färre än budgeterat. Utifrån den positiva prognosen beslutade nämnden i november att ge samtliga utförare en extra tilldelning av medel på totalt 8 mkr. Utfallet för året visar, trots den extra tilldelningen av medel som utbetalades i november, på en positiv avvikelse om 19,7 mkr vilket är 4,7 mkr högre än prognostiserat. Avvikelsen beror på att det varit ytterligare färre barn inskrivna i verksamheten än beräknat i prognosen.

Nämndens investeringsutfall uppgår till 1,2 mkr, vilket är en avvikelse på 0,2 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget.

Avvikelsen mot prognos avser möbler till Sagolandets förskolas samtliga avdelningar, som inte fanns med i den ursprungliga investeringsplanen.

Händelser av väsentlig betydelse

Familjecentral i Hagalund

Under hösten tog kommunstyrelsen beslut om att starta en familjecentral i Hagalund. I familjecentralen ska öppna förskolan, socialtjänst, barnmorskemottagning (BMM) samt barnavårdscentral (BVC) samlokaliseras. Syftet med familjecentralen är att genom professionssamverkan främja tidiga insatser och stöd till barn och deras familjer. Familjecentralen ska erbjuda hälsofrämjande, förebyggande och anpassade insatser och aktiviteter utifrån individens behov. Arbetet med iordningställandet av lokaler för familjecentralen har nu påbörjats och verksamheten beräknas kunna öppna under våren 2026.

Extra medel till utveckling av lärmiljöerna

Under hösten tillfördes förskolorna extra medel som använts för att utveckla lärmiljöerna, vilka genomlystes under årets kvalitetsdialoger. Inköpen har möjliggjort kompletteringar, utbyte och nytillskott av pedagogiskt material utifrån lokala behov i förskolorna. Bland annat har material på temat naturvetenskap, sensomotorik, rörelse och fysisk aktivitet prioriterats.

Ny förvaltningschef

Efter att förvaltningschefen på barn- och utbildningsförvaltningen lämnade sin tjänst i juli tillsattes en tillförordnat förvaltningschef. I december beslutade kommunstyrelsen att den tillförordnade förvaltningschefen blir ny chef för förvaltningen.

Skolchef för förskolan

Under våren rekryterades en skolchef till förskolan. Tjänsten är nyinrättad och syftet är att lyfta förskolefrågorna ytterligare med ett tydligt fokus på systematiskt kvalitetsarbete, likvärdighet och gemensamma strukturer. Den nya skolchefen tillträdde tjänsten den 12 augusti.

Lokaler

I mars beslutade förskolenämnden om flytt av förskolan Rågens verksamhet till nya lokaler i Bergshamra i augusti 2024. I samband med flytten övergick även Rågens verksamhet till att bli en del av förskolan Tellus. Anledningen till flytten var att ventilationen i förskolans tidigare lokaler inte var tillräcklig för den verksamhet som bedrevs i lokalerna.

I maj beslutade nämnden att Borgens förskola ska avvecklas och stänga från sommaren 2025. Anledningen är att det tillfälliga bygglovet för modulförskolan går ut. Hantering av nya placeringar för barnen på Borgen utreds utifrån två huvudspår. Ett alternativ är att Borgens barn får nya placeringar på Lyckoklöverns förskola och Borgens förskola upphör som verksamhet. Ett annat alternativ är att nya lokaler tillskapas i närheten av Borgens nuvarande lokaler som ersättning för nuvarande lokaler och att Borgens förskola drivs vidare i nya lokaler.

På Dungen förskola påbörjades under sommaren renovering av ytterligare två avdelningar efter en vattenskada. Förskolans två andra avdelningar renoverades under hösten 2023 och vårvintern 2024. Under sommarens arbete konstaterades att större insatser än väntat krävs. Med anledning av detta har två avdelningar varit evakuerade under hösten 2024 och kommer att fortsätta vara så under början av 2025.

Tillståndsprovning och tillsyn

Under året har verksamhetsansvariga inom fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg bjudits in till två dialogmöten där det har informerats om kommunens arbetsprocesser, aktuell lagstiftning, samverkan och kompetensutvecklingsinsatser. Under året har två ansökningar om godkännande som huvudman för fristående förskola hanterats, varav en ansökan har avskrivits och en har avslagits. Två ansökningar om godkännande som huvudman för enskild pedagogisk omsorg har beviljats. Förskolenämnden har fattat ett beslut om återkallelse av godkännande som huvudman för fristående förskola samt två beslut om återkallelse av godkännande som huvudman för enskild pedagogisk omsorg, samtliga på huvudmannens begäran.

Under året har 15 regelbundna tillsyner genomförts. Av de tillsyner som har genomförts har förskolenämnden hittills fattat beslut om avstående från ingripande i åtta ärenden, föreläggande i fyra ärenden samt råd och vägledning i sju ärenden. I samband med tillsynerna har brister kopplade till bland annat dokumentation av

huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, krav på legitimerade förskollärare samt ändamålsenliga lokaler och god miljö identifierats. Under perioden har även tolv uppföljningar av ingripanden genomförts. I två ärenden har bedömningen vid tidpunkten för uppföljningarna varit att konstaterade brister har kvarstått och förskolenämnden har då beslutat om fortsatta ingripanden. I resterande ärenden har konstaterade brister bedömts vara avhjälpna. Inom ramen för tillsynsuppdraget har även åtta ägar- och ledningsprövningar med anledning av anmälningar om förändringar i fristående huvudmäns ägar- och ledningskrets genomförts. Ingen anmälan om förändring har föranlett ingripande.

Personuppgiftsincidenter

Under året har två anmälningar om personuppgiftsincidenter inkommit till förskolenämnden. En anmälan avsåg filmupptagning utan berättigat ändamål. En anmälan avsåg behörighet i förskolans digitala verksamhetssystem. Två informationsbrev har inkommit med anledning av ransomwareattack avseende Tietoevry och JP Infonet. De registrerade inom förskolenämndens ansvar var inte berörda av attacken. Vid en jämförelse med år 2023 framkommer att antalet anmälningar har minskat. Under år 2023 inkom åtta anmälningar och ingen av dessa rapporterades till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Anmälan om kränkande behandling

Solna stads förskolor arbetar utifrån en aktuell likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling. Ärenden om kränkande behandling där utsättare och utsatt båda är barn hanteras i ett digitalt system som underlättar uppföljningen. En sammanfattande årsrapport för uppföljningen av förskolans arbete med kränkingsärenden där utsättare och utsatt båda är barn finns med som en bilaga till årsredovisningen.

Klagomål

Huvudmannen tog under 2024 emot 26 anmälningar om klagomål gällande förskola. Av dessa utreddes ett på huvudmannanivå och övriga överlämnades till rektor för vidare hantering. Av stadens förskolor finns det ingen förskola som utmärker sig gällande antalet inkomna klagomål. Klagomålen som inkommit handlar främst om personalomsättning. Av klagomålen gällande förskola överlämnades ett klagomål från Skolinspektionen.

Kvalitetsdeklarationer

Kvalitetsdeklarationerna går i linje med läroplanernas uppdrag och följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Solnas förskolor arbetar utifrån en aktuell likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Målstyrningen omfattar en vision, fyra stadsövergripande mål, finansiella mål samt nämndmål och uppdrag till nämnderna. Den årliga verksamhetsplanen och budgeten kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt i kommunfullmäktiges verksamhetsplan och budget, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån beslutade ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering för Solna stad behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige per 30 april (budgetuppföljning per april), 31 augusti (delårsrapport) och 31 december (årsredovisning). De övergripande målen, nämndmålen och uppdragen samt stadens finansiella

mål följs främst upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Solna stads verksamhet bedrivs i vissa delar i aktieföretag, kommunalförbund eller stiftelseform. Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor. Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet. Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Förskolenämndens ansvarsområden

Förskolenämnden ansvarar för att barn mellan 1-5 år erbjuds en god pedagogisk verksamhet där omsorg, lek och lärande är centralt för verksamheten. Detta kan ske antingen inom ramen för Solna stads egna förskoleenheter eller genom att vårdnadshavare väljer förskola eller annan pedagogisk omsorg i annan regi. I nämndens ansvarsområde ingår också godkännande och tillsyn av fristående förskolor och annan pedagogisk omsorg samt öppen förskola.

Intern kontroll

En god intern kontroll bidrar till att säkerställa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, kostnadseffektivt och säkert, med medborgarnas bästa för ögonen. Syftet är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika allvarliga fel. I praktiken handlar det om att ha ordning och reda, veta att det som ska göras blir gjort och att det sker på ett bra och säkert sätt.

Under hösten har nämnden utbildats i vad intern kontroll är samt stadens process för arbetet med intern kontroll.

Vid kontrollerna har inga väsentliga avvikelser upptäckts. Kontroller och identifierade åtgärder redovisas nedan.

Uppföljning av internkontrollplan

Risk	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Att anställda vid inköp av varor eller tjänster inte följer upphandlade avtal	Uppföljning av avtalstrohet	<p>◆ Lindrig avvikelse</p> <p>Kontrollerna visar en identifierad avvikelse som avser inköp av varor till köken där den leverantör som använts är upphandlad men inte rangordnad som nummer ett. Kontrollen visar att i princip alla inköp av förbrukningsinventarier har skett från upphandlad leverantör. Däremot visade kontrollen på brister i uppföljningsverktyget, vilket inköpsenheten ska åtgärda. På övriga konton är det endast få avvikelser som inte föranleder någon åtgärd.</p>
Barn/elev lämnas till vårdnadshavare som inte har vårdnad/umgängesrätt	Säkerställa att alla har aktuella rutiner och att nyanställda och vikarier alltid får en genomgång.	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Samtliga förskoleområden har en övergripande skriftlig rutin kring lämning och tillsynsansvar, men för de barnen med vårdnadshavare utan vårdnad/umgängesrätt finns enbart skriftlig rutin i ett område. Däremot hanteras dessa ärenden, som är få till antalet, alltid i särskild ordning av samtliga förskoleområden och berörd personal kring aktuella barn informeras noggrant om vad som gäller. Kontrollen visar inga avvikelser och inga åtgärder vidtas.</p>

Risk	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Brist på förskolelärare	Uppföljning av hur det ser ut på avdelningsnivå på respektive förskola.	 Ingen eller försumbar avvikelse Uppföljning av antalet förskollärare på avdelningsnivå på respektive förskola genomförs månadsvis i samband med ekonomisk uppföljning. Uppföljningarna för perioden visar så här långt att antalet förskollärare per avdelning uppfyller målsättningen om minst en förskollärare per avdelning.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2024 med inriktning för 2025-2026 beslutat om vision, övergripande mål samt nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Nämnden följer upp mål och uppdrag i budgetuppföljning per april, delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

- Målet uppfylls i år
- Målet uppfylls till stor del i år
- Målet uppfylls delvis i år
- Målet uppfylls inte i år

FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030 har 17 mål, som ska vara uppnådda till år 2030. Solna stad berörs i olika hög grad av målen. De mål som har störst bäring på nämnden är integrerade i nämndens mål och verksamhetens aktiviteter.

Bedömning av nämndmålen samt deras koppling till Agenda 2030 redovisas nedan.

Övergripande mål	Nämndmål
Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser.	 Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen. Mål 4 God utbildning för alla
Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.	 Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög. Mål 4 God utbildning för alla

Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

- Målet uppfylls till stor del i år

Arbetet med nämndmålen har genomförts enligt plan och bedömningen är att målet är uppfyllt till stor del. Årets brukarundersökningen genomfördes på samtliga kommunala förskolor och på 28 av de 31 fristående förskolorna.

Uppföljning av nämndmålen sker dels genom nyckeltal/mått, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter.

Nyckeltal	2024	2023	2022	2021
Sammanfattande omdöme andel positiva svar, kommunal regi (%)	85	86	85	86
Sammanfattande omdöme andel positiva svar, enskild regi (%)	94	90	90	93
Total Nöjd kund index (NKI), kommunal regi	69	70	70	69

Nyckeltal	2024	2023	2022	2021
Total Nöjd kund index (NKI), enskild regi	80	76	77	78
Svarsfrekvens brukarundersökning, kommunal regi (%)	64	63	67	45
Svarsfrekvens brukarundersökning, enskild regi (%)	65	64	67	54

Brucarundersökningen är ett viktigt verktyg för att mäta vårdnadshavarnas nöjdhet och servicekvaliteten i verksamheterna och en hög svarsfrekvens på brukarundersökningen är viktig för att kunna använda resultatet i det systematiska kvalitetsarbetet. Svarsfrekvensen på brukarundersökningen i förskola har ökat något jämfört med föregående år. För kommunal regi har svarsfrekvensen ökat från 63 procent till 64 procent och för fristående regi från 64 procent till 65 procent. Insatser för att ytterligare höja svarsfrekvensen behöver fortsatt genomföras.

Nöjd kund Index (NKI) ligger något lägre än föregående år för kommunala enheter, 69 för 2024 jämfört med 70 föregående år. För fristående enheter har NKI ökat till 80 jämfört med 76 föregående år. Resultatet på de kommunala enheterna visar på en ganska stor variation mellan enheter, vilket ytterligare förstärker vikten av att respektive enhet aktivt arbetar med sina resultat som ett underlag i det systematiska kvalitetsarbetet. Brucarundersökningen visar generellt på goda resultat för både fristående och kommunala enheter och det sammanfattande omdömet visar att 90 procent (kommunala 85 % och fristående 94 %) av vårdnadshavarna som svarat på enkäten är nöjda med verksamheten.

En omvärldsanalys gällande hur brukarundersökningar i andra kommuner i länet har visat att det finns ett behov av att revidera frågorna i Solnas brukarundersökning för att den ska kunna vara ett så användbart underlag som möjligt för enheternas kvalitetsarbete. Revideringen avser både formuleringen av frågor och att säkerställa att frågorna går att koppla till det nationella kvalitetssystemet (NKI).

I brukarundersökningen framgår att de kommunala förskolorna behöver fortsätta arbetet med att dokumentera barnens lärande och utveckling samt kommunicera kring den till varje vårdnadshavare. Även arbetet med att förbättra den generella informationen från förskolan till vårdnadshavare behöver fortsätta.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Fortsatt arbete med likvärdighet på förskolor i egen regi**
 Arbetet med gemensamma rutiner och likvärdig information till vårdnadshavare på samtliga kommunala förskolor fortsätter. Pilotprojektet där närvaro under lov anmäls direkt i lärplattformen i ett förskoleområde som påbörjades under 2022 utökades under våren 2024 med ytterligare ett förskoleområde. Utvärderingen av systemet efter sommar- och juledigheten visar att det finns behov av ytterligare justeringar i systemet innan det fungerar tillfredsställande, både för vårdnadshavare och för förskolans personal, och kan rullas ut på samtliga förskolor.
- Följa upp vårdnadshavarnas nöjdhet i brukarundersökningen**
 Brucarundersökningen genomfördes enligt plan under våren och visade på fortsatt goda resultat. Resultatet visar på variationer mellan förskolor och analysen av resultatet på respektive förskola, kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet, behöver prioriteras. I analysarbetet har det framkommit behov av att revidera brukarenkäten för att resultatet ska vara ett användbart underlag i det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till det nationella kvalitetssystemet. En möjlighet för förskolan att se resultatet nedbrutet på avdelningsnivå är också en förändring som krävs för att förskolan ska kunna använda resultatet i sitt förbättringsarbete på avdelningsnivå.

Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög.

 Målet uppfylls till stor del i år

Arbetet med nämndmålen har genomförts enligt plan och bedömningen är att målet uppfylls till stor del. Utvecklingen av kvaliteten i förskolan fortsätter och under perioden har en skolchef till förskolan rekryterats i syfte att sätta mer fokus på det systematiska kvalitetsarbetet, likvärdighet och gemensamma strukturer i förskolan. Arbetet med den strukturella kvaliteten fortsätter enligt plan med målsättningen att höja personaltätheten, minska barngruppernas storlek och höja andelen förskollärare på förskolorna. Resultatet visar att personaltätheten och andelen förskollärare har ökat och barngruppernas storlek har minskat.

Uppföljning av nämndmålen sker, dels genom nyckeltal/mått, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter. Statistik gällande barngrupper och personalens kompetens för år 2024 mäts den 15 oktober 2024 och statistiken i tabellen nedan är preliminära utifrån inskickade uppgifter. Den officiella statistiken för 2024

publiceras i slutet av april 2025.

Nyckeltalsbeskrivning	2024	2023	2022	2021
Barn per barngrupp i förskola, kommunal regi, antal	15,4	15,9	15,7	16,3
Barn per barngrupp i förskola, enskild regi, antal	prel.	15,6	16,8	16,2
Personaltäthet, barn per heltidstjänst, kommunal regi, antal	5,0 prel	5,6	5,6	5,7
Personaltäthet, barn per heltidstjänst, enskild regi, antal	..	5,5	5,3	5,6
Barn per heltidsanställd förskollärare, kommunal regi, antal	..	16,8	18,1	18,3
Barn per heltidsanställd förskollärare, enskild regi, antal	..	21,0	20,4	23
Heltidstjänster i förskolan med förskollärligitation, kommunal regi, andel (%)	35 prel	33	31	31
Heltidstjänster i förskolan med förskollärligitation, enskild regi, andel (%)	..	26	26	25
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan (resultat från brukarundersökning) kommunal regi, andel (%)	94	93	94	95
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan (resultat från brukarundersökning) enskild regi, andel (%)	97	95	95	96

Den strukturella kvaliteten i förskolan har förbättrats på flera områden. De senaste åren har fokus varit att öka andelen förskollärare och barnskötare ytterligare samt satsningar på vidareutbildning för både förskollärare och barnskötare. Statistiken för 2023 visade att både förskollärartätheten och andelen heltidstjänster med förskollärligitation ökade jämfört med 2022. Den preliminära statistiken för 2024 visar att andelen heltidstjänster med förskollärligitation har ökat ytterligare. De kommunala förskolorna har eftersträvat att ha minst en utbildad förskollärare per avdelning, vilket de nu uppnår.

Den preliminära statistiken för 2024, gällande personaltätheten, är att antalet barn per heltidsanställd minskar från 5,6 (2023) till 5,0. När det gäller barngruppernas storlek visar de preliminära siffrorna för 2024 att antal barn per barngrupp sjunker från 15,9 (2023) till 15,4.

Resultatet av brukarundersökningen visar att en hög andel av vårdnadshavarna, både på kommunala (94 %) och fristående (97 %) förskolor, har svarat att deras barn känner sig trygga i förskolan.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- **Fortsatt utveckling av kvaliteten i förskolan**

För att förbättra kvaliteten i Solnas förskolor arbetar förskolorna utifrån Strategi för ökad kvalitet i förskolan. Arbetet med att ta fram ett självskattningsverktyg har pausats för att invänta det Nationella kvalitetssystemet som fyra skolmyndigheter (Skolverket, Skolinspektionen, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolforskningsinstitutet) har tagit fram på uppdrag av regeringen. I augusti genomfördes en kvalitetsdialog under ledning av representanter från Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Fokusområdet för dialogen var systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer. Arbetet med att införa det Nationella kvalitetssystemet har fortsatt under hösten och samtliga förskoleområdens ledningsgrupper har genomfört en kvalitetsdialog med skolchefen för förskolan.

- **Fortsatt arbete med den strukturella kvaliteten i förskolan**

I februari påbörjade fem medarbetare inom förskolan tillsammans med medarbetare från fritidshemmet en barnskötartutbildning. Det är ett nationellt yrkespaket med kurser från barn- och fritidsprogrammet utformat för arbete inom pedagogisk verksamhet. Utbildningen pågår i cirka 1,5 år och studietakten är individuell utifrån deltagarnas förkunskaper och förutsättningar. I mars började 22 medarbetare i förskolan kursen "Naturvetenskap och teknik i förskolan - med didaktisk inriktning" som anordnades av Uppsala universitet. Det var en kommunförlagd kurs som ges i samarbete med Skolverket. Deltagarna var såväl förskollärare som barnskötare och kursen pågick från mars till juni 2024. Från förskolorna är det 26 medarbetare som går utbildningen i flerspråkighet och interkulturalitet, som ges av Uppsala universitet.

- **Planera för framtida förskoleförsörjning och organisation**

Under året har förskoleförsörjningsplanen reviderats och beslutades av nämnden i november. I mars beslutade förskolenämnden att förskolan Rågens verksamhet flyttar till nya lokaler i Bergshamra i augusti 2024. I samband med flytten övergick även Rågens verksamhet till att bli en del av förskolan Tellus. Anledningen till flytten var att ventilationen i förskolans nuvarande lokaler inte var tillräcklig för den verksamhet som bedrivs i lokalerna. I maj beslutade nämnden att Borgens förskola ska avvecklas och stänga från sommaren 2025. Anledningen är att det tillfälliga bygglov för modulförskolan går ut. En utredning gällande var verksamheten ska flytta pågår. Under året har planeringen inför ny måltidsorganisation för förskola och skola startat och en projektplan har tagits fram med hjälp av en extern konsult. Den nya måltidsorganisationen kommer att ledas av en måltidschef som rekryterades

under hösten.

- **Utveckla arbetet med uppsökande verksamhet**

Arbetet med uppsökande verksamhet för barn från 3 år som inte är inskrivna i förskolan har fortsatt under året. Informationsbrev till samtliga vårdnadshavare till barn som saknar en placering på förskola och till vårdnadshavare vars barn var placerade på enskild pedagogisk omsorg har skickats ut enligt beslutat årshjul. Brevet innehöll information om förskolans verksamhet som vårdnadshavare kunde ta del av digitalt på nio olika språk. Under samma period skickades även platserbjudanden gällande allmän förskola för barn som är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år samt för barn vars vårdnadshavare är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år ut. I platserbjudande gavs vårdnadshavarna information om erbjuden plats på specifik förskola och att platsen reserverades fram till september. Efter september har arbetet med det särskilda platserbjudandet utvärderats. Av utvärderingen framkom att ingen av de barn som fått det särskilda platserbjudandet har tagit sin plats i anspråk.

Under hösten har ett nytt informationsbrev skickats ut till barn som saknar placering i förskola. I informationsbrevet informerades vårdnadshavare om rätten till förskola. Av samtliga som fått höstens informationsbrev har enbart två barn ställt sig till kö i förskola. Arbetet gällande utvecklingen av informationen har inletts under hösten.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Status för uppdragen bedöms enligt:

- Uppdraget är slutfört
- Uppdraget pågår enligt plan
- Uppdraget pågår med avvikelse
- Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Bedömning av uppdragen redovisas nedan

Uppdrag -2024
 Förskolenämnden får i uppdrag att möjliggöra för vårdnadshavare att jämföra förskolor på stadens hemsida.

Förskolenämnden får i uppdrag att möjliggöra för vårdnadshavare att jämföra förskolor på stadens hemsida.

- Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört och återrapporterades till nämnden i december. Jämförelsetjänsten har tagits fram av stadens it-enhet då färdiga tekniska lösningar i nuläget inte finns på marknaden. Jämförelsetjänsten publicerades på stadens hemsida i slutet av december. I tjänsten finns möjlighet att välja vilka förskolor man önskar jämföra och den senaste statistiken gällande personaltäthet, gruppstorlekar och andel förskollärare redovisas då per förskola. Tjänsten kommer att fortsätta att utvecklas och under våren kommer även resultatet av vårens brukarundersökning att redovisas i tjänsten.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Verksamhetens nettokostnad för 2024 är 585,5 mkr, vilket är 19,7 mkr lägre än budget. Avvikelsen avser främst lägre kostnader för köp av huvudverksamhet (bidrag till fristående förskolor) än budgeterat för året. Avvikelsen beror på att det varit färre barn än budgeterat placerade i främst fristående förskolor. Jämfört med föregående år har nettokostnaden ökat med 38,4 mkr (7 %). Nettokostnadsökningen beror på kostnadsökningar till följd av höjd barnpeng som kompenseras för i budgetramen

Utifrån den positiva prognosen i samband med delårsrapporten beslutade nämnden i november att ge samtliga utförare en extra tilldelning av medel på totalt 8 mkr, vilket också har påverkat nettokostnadsökningen jämfört med föregående år

På intäktssidan är det främst bidrag som är högre än budgeterat för året. Den största avvikelser avser statsbidrag från Skolverket för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan samt statsbidrag för litteratur. Även taxor och avgifter är högre än budgeterat för året. Avvikelsen beror främst på att maxtaxan indexregleras varje år efter att budgeten lagts, vilket gör att avgiften per barn varit högre än beräknat.

Den största avvikelser på intäktssidan, jämfört med budget, är bidrag från Skolverket och avser den del av bidraget för kvalitetshöjande åtgärder som betalats ut till fristående utförare men som i nämndens resultaträkning enligt redovisningsreglerna bokförts som intäkt från Skolverket och sedan som en kostnad för köp av verksamhet.

Avvikelsen för personalkostnader är kopplad till att det varit fler barn i den kommunala förskolan än budgeterat, vilket har påverkat personalbehovet. På kostnadssidan är kostnader för köp av huvudverksamhet (bidrag till fristående förskolor) lägre än planerat för året. Avvikelsen beror på att det varit färre barn än budgeterat på fristående förskolor. Övriga kostnader visar på ett högre utfall än budget, vilket främst beror på att förskolor i egen regi använde den extra tilldelning av medel till att förbättra förskolornas lärmiljöer.

Totalt sett har antalet barn i verksamheten under året varit färre än budgeterat. Antalet barn i fristående verksamhet och hos andra kommunala huvudmän har varit färre än budgeterat, men antalet barn i egen regi har varit fler. Andelen inskrivna barn i egen regi var för 2024 53 procent, vilket ligger på samma nivå som 2023.

Övriga kostnads- och intäktsposter har endast mindre avvikelser och följer budget.

Resultaträkning (mkr)	2024	2023	% 24/23	Budget- avvikelse	Årsbudget	Årsprognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	62,7	61,6		2,7	60,0	62,3	2,3
Hyror och arrenden	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	55,2	46,2		11,1	44,1	54,1	10,0
Försäljning av verksamhet	2,3	2,3		1,3	1,0	2,0	1,0
Övriga intäkter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	120,1	110,1	9,1 %	15,0	105,1	118,4	13,3
Personalkostnader	-264,3	-243,9		-5,9	-258,4	-268,4	-10,0
Köp av verksamhet/tjänster	-355,6	-330,8		15,9	-371,6	-360,0	11,6
Lokalkostnader	-61,5	-63,8		0,7	-62,2	-62,2	0,0
Kapitalkostnader	-0,3	-0,3		0,0	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-23,8	-18,5		-6,1	-17,7	-17,7	0,0
Summa kostnader	-705,6	-657,2	7,4 %	4,7	-710,3	-708,6	1,7
Verksamhetens nettokostnader	-585,5	-547,1	7,0 %	19,7	-605,2	-590,2	15,0

Nämndens helårsprognos per augusti visade på en positiv avvikelse mot budget på 15,0 mkr då det beräknades vara färre barn i verksamheten under året än budgeterat. Det var främst antalet barn i fristående förskolor och andra kommuner som prognostiserades bli färre än budgeterat. Utfallet för året visar på en positiv avvikelse om 19,7 mkr vilket är 4,7 mkr högre än prognostiserat trots den extra tilldelningen av medel som utbetalades i november. Avvikelsen beror på att det varit ytterligare färre barn inskrivna i verksamheten än beräknat i prognosen.

På intäktssidan är det endast mindre avvikelser jämfört med prognos.

På kostnadssidan är det främst köp av huvudverksamhet och personalkostnader som avviker med ett lägre utfall än prognostiserat och övriga verksamhetskostnader som avviker från prognosen med ett högre utfall. De positiva avvikelserna gällande köp av huvudverksamhet och personalkostnader beror på att det varit färre barn i fristående förskolor och andra kommuner samt att personalbehovet i verksamheten, främst under hösten, varit lägre än beräknat. Avvikelsen gällande övriga verksamhetskostnader avser den extra tilldelningen av medel som i egen regi användes till att förbättra förskolornas lärmiljöer.

Verksamheter

Verksamheter (mkr)	2024	2023	% 24/23	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Nämnd	-0,6	-0,6		0,0	-0,6	-0,6	0,0
Öppen förskola	-2,3	-2,5		1,0	-3,3	-3,3	0,0
Förskola	-576,1	-537,6		17,6	-593,7	-578,7	15,0
Pedagogisk omsorg	-6,5	-5,8		0,5	-7,0	-7,0	0,0
Gemensam verksamhet	0,0	-0,6		0,6	-0,6	-0,6	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-585,5	-547,1	7,0	19,7	-605,2	-590,2	15,0

Nettokostnad för året för förskolan är 576,1 mkr, vilket är 17,6 mkr lägre än budgeterat. Avvikelsen avser främst lägre kostnader för köp av huvudverksamhet, bidrag till fristående förskolor. Avvikelsen beror på att det varit färre barn än budgeterat i verksamheten. Antalet barn i egen regi har däremot varit fler än budgeterat för året. Helårsprognosen för verksamheten visade på en positiv avvikelse om 15,0 mkr för förskolan beroende på att prognosen visade på färre barn i verksamheten än budgeterat. Jämfört med helårsprognosen är utfallet 2,6 mkr lägre än prognostiserat, vilket också är kopplat till att det varit färre barn än beräknat i verksamheten.

Avvikelsen gällande Öppen förskola avser lokalkostnader som felaktigt bokförts på förskola istället för Öppen förskola.

Utfallet för nämndens övriga verksamheter följer budget och visar endast på mindre avvikelser jämfört med budget och prognos.

Verksamhet i egen regi

Utfallet för verksamhet i egen regi visar på 0,3 mkr högre nettokostnad än budgeterat för året. Avvikelsen jämfört med budget avser främst högre personalkostnader än budgeterat. Interna intäkter, barnpeng, är högre än budgeterat, vilket beror på att det har varit fler barn inskrivna i verksamheten än budgeterat samt att förskolorna i november fick en extra tilldelning av medel (4 mkr) utifrån en positiv prognos i delåret. Jämfört med föregående år är både intäkter och kostnader högre till följd av att barnpengen inför 2024 höjdes med 6,5 procent.

På kostnadssidan är det personalkostnaderna som är högre än budget, vilket beror på att det varit fler barn än beräknat i verksamheten. Även övriga verksamhetskostnader är högre än budgeterat, vilket beror på att den extra tilldelningen på 4 mkr användes till att förbättra förskolornas lärmiljöer.

Övriga intäcks- och kostnadsposter visar endast på mindre avvikelser och följer budget.

Resultaträkning (mkr)	2024	2023	% 24/23	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror och arrenden	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	13,6	11,5		3,1	10,5	12,0	1,5
Försäljning av verksamhet	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	280,8	259,8		10,0	270,8	277,0	6,2
Summa intäkter	294,4	271,4	8,4	13,1	281,3	289,0	7,7
Personalkostnader	-263,6	-243,2		-7,3	-256,3	-263,3	-7,0
Köp av verksamhet/tjänster	-14,1	-14,2		-1,2	-12,9	-13,6	-0,7
Lokalkostnader	-61,5	-63,0		0,7	-62,2	-62,2	0,0
Kapitalkostnader	-0,3	-0,3		0,0	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-22,9	-17,4		-5,7	-17,2	-17,2	0,0
Summa kostnader	-362,4	-338,1	7,2	-13,5	-348,9	-356,6	-7,7
Verksamhetens nettokostnader	-67,9	-66,7	1,8	-0,3	-67,6	-67,6	0,0

Helårsprognosen i delårsrapporten för verksamhet i egen regi visade på en budget i balans och utfallet visar en avvikelse på 0,3 mkr högre nettokostnad än budgeterat. Jämfört med prognosen har intäkten för barnpeng varit högre, vilket främst beror på den extra tilldelningen om 4 mkr som nämnden beslutade om i november. Även posten övriga kostnader har varit högre än prognos då den extra tilldelningen av medel användes till att förbättra förskolornas lärmiljöer.

Övriga poster visar endast på mindre avvikelser jämfört med prognos.

Investeringsredovisning

Nämndens investeringsutfall uppgår till 1,2 mkr, vilket är en avvikelse på 0,2 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget.

Genomförda möbelinköp avser Thors förskola och Sagolandets förskola där samtliga avdelningar fått nya möbler efter genomförda renoveringar.

Avvikelsen mot prognos avser möbler till Sagolandets förskolas samtliga avdelningar som inte fanns med i den ursprungliga investeringsplanen. Då renoveringen på Dungens förskola, som fanns med i planen, försenades gjordes en omprioritering i investeringsplanen.

Investeringsredovisning (mkr)	2024	2023	Differens 24/23	Återstår av årsbudget	Budget	Prognos	Prognosavvikelse
Verksamhetens investeringar	1,2	0,0	1,2	-0,2	1,0	0,5	0,5

Tvärsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvärsektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete samt strategiskt miljö- och klimatarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom styrdokument, kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvärsektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvärsektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Nämndens internationella arbete är huvudsakligen en metod för verksamhets- och kvalitetsutveckling samt för att rusta barn för en framtid i en värld med täta kontakter över nations- och kulturgränser. Nedan beskrivs det huvudsakliga internationella arbetet under perioden.

Långsiktiga relationer - framgångsfaktor i internationellt arbete

I februari fick Solna stad besök från vänorten Valmiera i Lettland och dess utbildningsförvaltning. Besöket finansierades genom "Nordic Baltic mobility" programmet. Besökarna fick en presentation av förskolenämndens ansvarsområden och besöka flera av Solna stads skolor och förskolor. I mars åkte skolchefen tillsammans med sina närmaste medarbetare till Valmiera och fick möjlighet att ta del av deras förskole- och skolverksamhet. Syftet var att utbyta erfarenheter samt ta del av varandras goda exempel av undervisning.

Solnas representant i Eurocitiesnätverkets arbetsgrupp för utbildning var i slutet på april i Helsingfors på arbetsgruppträff. Totalt 23 städer fanns representerade vid mötet med temat "Segregation and safe neighbourhoods". Dessa träffar har en tydlig struktur där man får ta del av goda exempel från värdstaden samt metoden "Critical friend review" som används vid de studiebesök som görs.

Fokus på verksamhets- och kvalitetsutveckling

Under våren har rektor, biträdande rektor och en förskollärare på Thors förskola varit på jobbskuggning i Tallinn i Estland genom EU:s program "Erasmus+". Resans syfte var att titta på en väl fungerande verksamhet med goda resultat för att ta lärdom av deras arbetssätt, struktur och lärmiljö. De studerade även hur programmering användes för att väcka nyfikenhet hos barnen.

Likabehandling

Nämndens likabehandlingsarbete syftar till att säkra att alla medborgare får likvärdigt bemötande och service. Det arbetet bidrar till att utveckla nämndens verksamhet och dess kvalitet. Nedan beskrivs likabehandlingsarbetet under året.

Förskolenämnden har under 2024 fortsatt fokus på värdegrundsarbete och arbetar för en likvärdig förskola.

Likabehandlingsarbetet bedrivs framför allt inom ramen för förskolornas systematiska kvalitetsarbete. Verksamheterna ansvarar för att varje läsår planera och följa upp aktiviteter inom likabehandling. Aktiviteterna ingår i varje enhets plan mot kränkande behandling och diskriminering som ska utvärderas och analyseras vid läsårets slut.

Arbetet bidrar till nämndmålen att kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög, samt att vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

Miljö och klimat

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicy med tillhörande strategier samt nämndens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under perioden utifrån miljöpolicyens fokusområden.

Hållbar stadsutveckling

I maj deltog barn från Solna stads förskolor i Solnas skräpplockardagar. Håll Sverige Rent anordnar skräpplockardagar varje år, som syftar till att lära ut att inte skräpa ner. Skräpplockning med barn är en

pedagogisk aktivitet som även ger möjligheter till att diskutera vems ansvar det är att det ligger skräp i naturen samt varför skräp slängs.

Effektiv resursanvändning

Samtliga förskoleenheter, både de som har mottagningskök och de som tillagar maten i egen regi, arbetar aktivt för att minska matsvinnet. Det finns goda förutsättningar att avbeställa mat med kort varsel vid exempelvis sjukdom eller vid ledighet. För att påbörja arbetet med att förskolorna ska börja väga matsvinn har det under våren köpts in vågar till två förskolor med tillagningskök. De väger dagligen sitt matsvinn och rapporterar in den totala mängden som slängs per dag. Utifrån de mätningar som genomförts slänger förskolorna i snitt något mer än vad skolorna gör.

Under hösten har vissa justeringar gjorts över vad som ska mätas. Till en början vägdes allt matsvinn men mot slutet av höstterminen har man gått över till att enbart mäta tallrikssvinnet. Under våren 2025 kommer arbetet med vilket svinn förskolorna ska väga att fortsätta.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
Nämnden har inte genomfört några upphandlingar under 2024.	

Avtalsuppföljning

Förskolenämnden har inte några avtal som varit föremål för uppföljning under perioden.

Väsentliga personalförhållanden

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Genom att bedriva en verksamhet med hög kvalitet och en stabil organisation blir staden en attraktiv arbetsgivare. För att säkra kompetensförsörjningen pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete utifrån antagen "Strategi för kompetensutveckling och karriärvägar inom förskola och skola". Ett partsgemensamt arbete utifrån HÖK 24 har påbörjats under hösten där kompetensutveckling ingår.

En barnskötarutbildning som finansierats via Omställningsfonden har under året erbjudits utbildade barnskötare inom förskolan. Fyra medarbetare från förskolan gick utbildningen tillsammans med medarbetare från fritidshemsverksamheterna under perioden februari till november.

Under året deltog 25 medarbetare i utbildningen i "Flerspråkighet och interkulturalitet", 7,5 högskolepoäng. I utbildningen "Teknik och naturvetenskap", 7,5 högskolepoäng deltog 22 medarbetare. Under hösten har 22 medarbetare påbörjat utbildningen "Undervisning i förskolan" 7,5 högskolepoäng och 26 medarbetare har påbörjat "Utmana och stödja", 7,5 högskolepoäng. Samtliga utbildningar har getts av Uppsala universitet.

Under juni deltog samtliga medarbetare i förskolan i en föreläsning med en efterföljande workshop från Uppsala universitet om "demokrati i förskolan". Föreläsningen var starten på ett omfattande utvecklingsarbete kring flerspråkighet och interkulturalitet som fortsatte under hösten.

Förste förskollärarna anordnade i juni ett inspirationsmingel i Solna Gymnasiums aula där alla deltagare delgavs inspiration och goda exempel från de kommunala förskolornas arbete kring språkutveckling.

En rektor slutförde under våren den treåriga rektorsutbildningen. Fyra biträdande rektorer går för närvarande på rektorsutbildningen.

Medarbetarengagemang

Medarbetarundersökningen genomfördes i februari och bestod av tre delar: prestationsanalysdel med 11 förbättringsområden, 9 frågor kring motivation, styrning och ledarskap Hållbart medarbetarengagemang (HME) samt utsatthetsfrågor. Det är den större undersökningen som har genomförts under perioden, med svarsfrekvensen på 90 procent vilket är högt.

HME-värdet har ökat från 76,9 för år 2022 till 80,4 för år 2024. Prestationsresultatvärdet är 70,9 för år 2024

jämfört med 69,3 år 2021, vilket kan härledas till att undersökningen som senast genomfördes var mer omfattande.

Resultaten har redovisats i samtliga verksamheter och handlingsplaner har tagits fram lokalt tillsammans med medarbetarna. Nästa medarbetarundersökning genomförs hösten 2025.

Lika rättigheter och möjligheter

Medarbetarsamtal genomförs kontinuerligt med samtliga medarbetare. Alla vakanta tjänster har utlysts och kompetensbaserade frågor används vid rekrytering av medarbetare till nämndens verksamhet.

Att förutsättningar finns för att bedriva ett aktivt arbete med likabehandlingsfrågor har säkerställts genom att ett utbildningspaket kring likabehandling finns tillgängligt i Kompetensportalen för alla chefer att använda.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har ökat från 8,0 procent 2023 till 9,1 procent 2024.

En nyckelfaktor för att främja en hög frisknärvaro är att fortsätta att bedriva ett kvalitativt och systematiskt arbetsmiljöarbete samt kontinuerlig uppföljning och samtal kring frånvaro och rehabilitering.

Periodutfall	2024	2023	Förändring
Antal anställda	1 232	1 238	-6
- varav kvinnor	979	969	10
- varav män	253	269	-16
Antal årsarbetare i snitt	1 130,1	1 136,1	-6,0
Sjukfrånvaro, %	9,1	8,0	1,1
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	80,4	80,0	
Fotnoter:			
<i>Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad.</i>			
<i>Sjukfrånvaron avser perioden 1 december 2023 till 30 november 2024.</i>			
<i>HME-undersökning genomförs vanligtvis varje höst. På grund av omstrukturering hos leverantör har undersökningen genomförts under våren 2024 istället för hösten 2023. Jämförelsesiffran är därmed resultatet av medarbetarundersökningen 2022.</i>			

Förväntad utveckling

I september kom det en ny befolkningsprognos för Solna stad. Prognosen visar på en minskning av barn i åldern 1-5 år till 2032 jämfört med prognosen daterad mars 2024 och en något försiktigare ökning av antalet barn från 2027 och framåt jämfört med prognosen daterad september 2023, vilket är den prognos som budget 2024 baseras på. Prognosen visar att antalet barn i åldersgruppen fortsätter att minska fram till år 2027 då det sakta börjar vända uppåt. För barn i förskoleålder 1-5 år visar prognosen för 2032 att antalet barn prognostiseras till 5 362, vilket är en ökning med 21 barn jämfört med prognosen i september 2023.

Befolkningsprognosen används som underlag för nämndens långsiktiga plan för stadens förskoleförsörjning.

I september 2023 lanserade Skolverket ett nationellt kvalitetssystem (NKS). Det nationella kvalitetssystemet är framtaget för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i Sveriges samtliga skolformer. I det nationella kvalitetssystemet ingår skollagens regleringar av det systematiska kvalitetsarbetet, Skolverkets kommande föreskrifter om det systematiska kvalitetsarbetet, kvalitetsdialogerna och Skolinspektionens tillsyn.

Den nationella målsättningen för förskolan är:

I förskolan får varje barn en utbildning av hög kvalitet som ger barnet goda möjligheter till lek, rörelse, utveckling och lärande samt förbereder för fortsatt utbildning.

Under våren 2025 förväntas Skolverket lämna besked om "Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter och allmänna råd om det systematiska kvalitetsarbetet i skolväsendet".

I väntan på Skolverkets föreskrifter och allmänna råd har förskolenämnden påbörjat ett arbete med att sammanföra verksamhetens befintliga systematiska kvalitetsarbete med det Nationella kvalitetssystemet. I augusti genomfördes en kvalitetsdialog under ledning av representanter från Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolverket med fokusområde Systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer. Kvalitetsdialogen blev startskottet för ett utvecklingsarbete som syftar till att följa det Nationella kvalitetssystemet.

Den 1 januari 2025 börjar nya bestämmelser i skollagen gälla att det inom skolväsendet ska finnas ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare. Syftet är att utveckla undervisningens kvalitet, stärka professionerna, öka yrkenas attraktionskraft och på detta sätt öka likvärdigheten i utbildningen för eleverna. Huvudmannens befintliga skyldighet att se till att personalen ges möjligheter till kompetensutveckling preciseras

också till viss del i de nya bestämmelserna.

Skolverket har på uppdrag av regeringen arbetat fram ett förslag på ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare. Skolverket föreslår att både individuell kompetensutveckling i form av akademiska kurser, kollegialt lärande och praktikinära forskning ska ingå i strukturen för kompetensutveckling. Tillsammans med berörda fackförbund påbörjas under hösten ett arbete med att identifiera vad det nationella professionsprogrammet innebär för stadens förskolor och skolor.

Alla barn har rätt till en god hälsa, såväl fysisk som psykisk. Förskolan är det inledande steget i en utbildning som enligt skollagen ska främja barns utveckling, hälsa och välbefinnande. Förutom främjandet betonas numera även förskolans förebyggande roll och alltmer fokus läggs på barnens psykiska hälsa. Inom ramen för barns hälsa och välbefinnande ryms även barns deltagande i förskolan. Skolinspektionen genomför just nu en kvalitetsgranskning av hur huvudmän och rektorer arbetar med att främja inskrivna barns närvaro i förskolan, så att deras möjlighet till lärande och utveckling kan stärkas. Resultatet av granskningen förväntas publiceras i juni 2025. Att följa upp närvaro i förskolan är ett nytt område som nämnden inte har arbetat aktivt med tidigare. Skolinspektionens rapport blir ett viktigt underlag för att tillsammans med verksamheten kartlägga nuläget och identifiera utvecklingsområden.

Forskning om övergångar visar att det är viktigt att förskolan förbereder barnen för undervisningen i förskoleklass och i förlängningen möjligheten att nå de kunskapskrav som ska uppnås i årskurs 1. Det är också angeläget att grundskolan bygger vidare på de kunskaper barnen förvärvat i förskolan för att skapa en progression i undervisningen och minskar upprepningar av moment och arbetssätt från förskolans undervisning. Arbetet med överlämningar mellan stadens förskolor och skolor har de senaste två åren fått en tydligare struktur och för att främja barnens utveckling är samarbete och samverkan mellan förskola och förskoleklass en framgångsfaktor som kan utvecklas ytterligare.

Kvalitetsrapport 2024

Solna stads kommunala förskolor

Innehåll

1 Inledning	2
2 Systematiskt kvalitetsarbete i förskolan	3
2.1 Det nationella kvalitetssystemet	3
3 Utveckling av kvalitetsrapport och verksamhetsplan	6
4 Kvalitetsrapportering 2024	7
4.1 Framgångsfaktorn <i>Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus</i>	7
4.2 Utvecklingsområde <i>Förskolornas lärmiljöer</i>	8
4.3 Kvalitetsdialog	9
4.3.1 Inför kvalitetsdialogerna	9
4.3.2 Genomförande	9
5 Utfallet av kvalitetsdialogerna	10
5.1 Självvärdering som verktyg	10
5.2 Framgångsfaktorn <i>Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus</i>	11
5.2.1 Undervisningens kvalitet och likvärdighet	13
5.2.2 Samlade utvecklingsbehov	14
5.3 Utvecklingsområde <i>Lärmiljö</i>	15
5.3.1 Lärmiljöernas kvalitet och likvärdighet	19
5.3.2 Samlade utvecklingsbehov	20
5.4 Goda exempel	21
5.5 Utvärdering av kvalitetsdialogerna	22
6 Sammanfattning och utveckling framåt	23

1 Inledning

Utifrån ett barnrättsperspektiv ses barn som bärare av rättigheter, vilket lyfts fram i skollagen och i Skolverkets tolkning av likvärdighet utifrån lagtexten. De rättigheter som betonas i denna tolkning är a) rätten till lika tillgång till utbildning, b) rätten till lika kvalitet i utbildning och c) rätten till kompensatoriska åtgärder som tar hänsyn till barnens olika förutsättningar¹.

Forskning visar att det finns långvariga samhällsekonomiska vinster i att investera i förskola. Barn som har gått i förskola av hög kvalitet lyckas bättre i skolan, både kunskapsmässigt och socialt. Utöver detta tenderar de att ha färre psykiska och fysiska hälsoproblem samt en högre utbildning och inkomst i vuxen ålder. Forskning visar vidare att de positiva effekterna av att gå i en förskola av hög kvalitet är störst för barn från familjer med sämre socioekonomiska förutsättningar samt barn i behov av särskilt stöd.² Därigenom, fastslår Skolinspektionen, utgör förskolan en alldeles särskild viktig skyddsfaktor för just dessa barn.³ Även Folkhälsomyndigheten lyfter inom ramen för Folkhälsopolitikens målområden vikten av en likvärdig förskola av hög kvalitet.⁴

Skolinspektionen betonar att det utifrån förskolans kompensatoriska uppdrag är viktigt att verksamhetens mål och insatser är träffsäkra och svarar mot specifika behov hos både personal och barn. Detta för att kunna utjämna skillnader i barns förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Skolinspektionen konstaterar också att utan kunskap om undervisningens kvalitet i förskolan riskerar huvudmannens och rektorns insatser att leda fel, med följden att förskolans kompensatoriska potential inte kommer barnen till del.⁵

---

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/likvardighet-utifran-ett-barnrattsperspektiv>

² Forte, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (2023): *Forskning i korthet: Förskolans roll för att främja psykisk hälsa*.

³ Skolinspektionen (2023): *Huvudmäns och rektorers arbete för kvalitet i undervisning på förskolor i socioekonomiskt svagare områden*. Tematisk kvalitetsgranskning 2023.

⁴ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/f/folkhalsopolitikens-malomraden-malomrade-1-tidiga-livets-villkor/>

⁵ Skolinspektionen (2023): *Huvudmäns och rektorers arbete för kvalitet i undervisning på förskolor i socioekonomiskt svagare områden*. Tematisk kvalitetsgranskning 2023.

2 Systematiskt kvalitetsarbete i förskolan

Förskolans kvalitet ska enligt skollag och läroplan kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är att synliggöra kvalitet och likvärdighet, vad som görs, varför och vad det leder till. Ett fungerande kvalitetsarbete är avgörande för att kunna främja alla barns utveckling och lärande.

Förskolans systematiska kvalitetsarbete ska enligt skollagen ske på både huvudmanna- och enhetsnivå.⁶ Huvudmannens uppdrag är att planera, följa upp och utveckla utbildningen inom hela organisationen.⁷ Huvudmannen ska också stödja enheterna i kvalitetsarbetet och se till att det finns förutsättningar att bedriva ett kvalitetsarbete i samtliga enheter i organisationen. Rektor ansvarar i sin tur för det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå. I ansvaret ingår att stödja och skapa förutsättningar för personalens medverkande i kvalitetsarbetet. Även barnen och deras vårdnadshavare ska ha möjlighet att delta i arbetet. Skolverket pekar ut att viktiga framgångsfaktorer i det systematiska kvalitetsarbetet är dels en kontinuerlig kommunikation och dialog mellan nivåerna, dels deltagande på alla nivåer.

2.1 Det nationella kvalitetssystemet

I september 2023 lanserade Skolverket det nationella kvalitetssystemet. Systemet är framtaget för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i Sveriges skolformer. I systemet ingår skollagens regleringar av det systematiska kvalitetsarbetet, Skolverkets kommande föreskrifter om det systematiska kvalitetsarbetet, kvalitetsdialogerna och Skolinspektionens tillsyn.

---

⁶ Under 2022 gjordes tillägg i skollagen om att såväl huvudman som skolenhet ska analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Figur 1. Nationellt kvalitetssystem för ökad kvalitet och likvärdighet. Källa: Skolverket.

Det nationella kvalitetssystemet består av följande delar:

- **nationella målsättningar** som visar på mål som är nödvändiga att uppnå.
- **delmål och indikatorer** som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna.
- **framgångsfaktorer** som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls.

De nationella målsättningarna ramar in systemet och lägger fokus på kvalitet och likvärdighet. För förskolans del är **målsättningen**:

I förskolan får varje barn en utbildning av hög kvalitet som ger barnet goda möjligheter till lek, rörelse, utveckling och lärande samt förbereder för fortsatt utbildning.

Delmålen för förskolan är:

- Varje barn med rätt till förskola har lika tillgång till utbildning.
- Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.
- Varje barn får en utbildning som uppmuntrar till lek och rörelse samt ger den ledning och stimulans det behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
- Varje barn som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Till det första delmålet hör **indikatorn** *Deltagande i förskolan i olika delar av och områden i kommunen*. För de övriga tre delmålen saknas indikatorer (se kommentar om detta under rubriken *Utveckling av kvalitetsrapport och verksamhetsplan*).

Framgångsfaktorerna ska, tillsammans med delmål och indikatorer, synliggöra områden som kan bidra till att utveckla verksamheten i relation till de nationella målsättningarna. Framgångsfaktorerna i bokstavsordning är:

- Förtroendefullt klimat
- Hälsöfrämjande lärmiljö
- Kompensatoriska insatser
- Kompetent ledarskap
- Professionell utveckling
- Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus
- Tydlig roll- och ansvarsfördelning

De olika delarna i det nationella kvalitetssystemet kompletterar varandra och belyser delvis olika områden. Kvalitetssystemet ska också kunna användas som utgångspunkt för huvudmannens analys av verksamhetens nuläge. En viktig del i den analysen är **verksamhetens förutsättningar**, vilka påverkar de resultat som verksamheten levererar. De förutsättningar som analyseras inom kvalitetssystemet är de mest centrala måtten som redovisas i den nationella statistiken och som omfattar barn, personal och kostnader.

3 Utveckling av kvalitetsrapport och verksamhetsplan

I Solna stad ska en särskild kvalitetsrapportering ske årligen. Förskolans systematiska kvalitetsarbete utgår i sin tur från skollag och läroplan. Från hösten 2025 kommer därför förskolans årliga kvalitetsrapportering att kopplas till det nationella kvalitetssystemet och på sikt även till det stödmaterial som håller på att utarbetas av Skolverket. Kvalitetsrapporteringen ska ske på såväl förskoleområdes- som på huvudmannanivå. Rapporterna på förskoleområdesnivå ligger till grund för den årliga kvalitetsdialogen, vars utfall i sin tur ingår i rapporten på huvudmannanivå. Kvalitetsrapporten på huvudmannanivå biläggs sedan förvaltningens helårsrapport.

I det nationella kvalitetssystemet för förskolan saknas, till skillnad från övriga skolformer, nationellt insamlade och sammanställda uppgifter som indikatorer för tre av de fyra delmålen. Det innebär att förskolan behöver utarbeta egna, lokala uppföljningar för att få kunskap om hur verksamheten fungerar. För att kunna följa upp delmålen ur ett vårdnadshavarperspektiv kommer stadens brukarundersökning att revideras inför 2025 års genomförande. Förskolläraernas perspektiv planeras att tillvaratas genom deltagande i SKR:s förskollärarenskät. I syfte att komma fram till hur barnskötarnas och barnens uppfattningar kan följas upp, inleds under 2025 ett utvecklingsarbete med skolledningarna.

Verksamhetsplanen är förskolenämndens huvudsakliga styrdokument. Nämndens verksamhetsplan bör därför ta hänsyn till resultat som framkommit i den senaste kvalitetsrapporten. Rektorer har de senaste åren inte formulerat och följt upp egna verksamhetsplaner på förskoleområdesnivå, utan endast på förskolenivå. Under 2025 åter-införs dessa. Förskoleområdenas verksamhetsplaner ska förutom nämndens verksamhetsplan bygga på lokala utvecklingsbehov – dels från senaste kvalitetsrapporten, dels från senaste kvalitetsdialogen.

Verksamhetsplanen omfattar ett kalenderår och kvalitetsrapporten ett läsår. Överlappningen beror på att förskolans systematiska kvalitetsarbete enligt lag och läroplan ska pågå löpande och långsiktigt, och att det lämpligast följs upp läsårsvis. Därmed kan kvalitetsrapporten bidra som underlag för en sammanhållen verksamhetsplanering över tid.

4 Kvalitetsrapportering 2024

Under hösten 2024 påbörjades utvecklingen av den systematiska uppföljningen av de kommunala förskolornas kvalitet och likvärdighet. Ett första steg i utvecklingen är införandet av det nationella kvalitetssystemet. Årets kvalitetsrapportering har därför utgått från delar av det nationella kvalitetssystemet i syfte att dels introducera, dels lära känna systemet tillsammans med skolledningarna. De delar som valdes ut var *kvalitetsdialog* och en *framgångsfaktor* i fokus för dialogen. Framgångsfaktorn kompletterades även av ett på förhand identifierat och anknytande utvecklingsområde.

I det följande presenteras framgångsfaktorn, anknytande utvecklingsområde samt utformningen av kvalitetsdialogerna.

4.1 Framgångsfaktorn **Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus**

Framgångsfaktorerna i nationella kvalitetssystemet bygger på forskning och systematiskt insamlad kunskap och sammanfattar faktorer, förutsättningar och processer som har stor påverkan på kvalitet och likvärdighet i skolväsendet. Framgångsfaktorerna beskriver hur alla i hela styrkedjan kan arbeta tillsammans för att bidra till ökad likvärdighet och kvalitet. Skolverket betonar att det alltid är huvudmannens ansvar att skapa förutsättningar för att alla nivåer i styrkedjan ska kunna arbeta mot en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet. Därför vänder sig framgångsfaktorerna i första hand till huvudmannanivån, det vill säga skolchefer och politiska nämnder eller styrelser för enskilda huvudmän.

Även om framgångsfaktorerna i första hand vänder sig till huvudmannanivån är också andra nivåer i styrkedjan berörda. I framgångsfaktorerna benämns nivåerna som ”rektorsnivå” och ”undervisningsnivå”. På rektorsnivån ingår de som arbetar med ledningsfrågor på förskole- och skolenhetsnivå, medan undervisningsnivån omfattar de som genomför och bedriver undervisning eller utbildning.

Framgångsfaktorerna kan bland annat användas som en utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet – det vill säga i planering, genomförande, uppföljning, analys och utveckling av verksamheten. Varje framgångsfaktor inleds med en text som beskriver vad framgångsfaktorn kan bidra med eller leda till för

skolutveckling. Därefter finns beskrivningar av hur faktorn kan ta sig uttryck i verksamheterna och på olika nivåer. Slutligen beskrivs vad varje nivå behöver bidra med för att utvecklingsinsatserna ska bli framgångsrika.

Inför kvalitetsdialogerna 2024 valdes framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus* (se bilaga 1). Valet av faktor motiveras av undervisningens och det systematiska kvalitetsarbetets centrala betydelse i förskolans utbildning. Enligt nationella kvalitetssystemet kan det systematiska kvalitetsarbetet bidra till framgångsrik skolutveckling när undervisningens kvalitet och förutsättningar är i fokus. Utöver detta krävs att det framgår vilka insatser som behöver prioriteras för att kvalitet och likvärdighet i undervisningen ska kunna utvecklas och förbättras.

4.2 Utvecklingsområde Förskolornas lärmiljöer

I samband med skolchefs rundvandring i samtliga förskolor tydliggjordes en utvecklingspotential vad gäller lärmiljöernas likvärdighet och kvalitet. Likvärdiga lärmiljöer av hög kvalitet bidrar till varje barns möjlighet att utveckla och utnyttja sin potential. Förskolor med högre kvalitet har en rik variation av material inom de ämnesområden som specificeras i läroplanen. Där finns material tillgängligt för utforskande och experimenterande under hela dagen. Materialet är varierat, autentiskt, rikt, synligt och nåbart för alla åldrar och presenteras på ett inspirerande sätt. I lärmiljöer med hög kvalitet finns även material utan förutbestämt syfte som kan inspirera till lek och samspel. I rummen finns avgränsningar som skapar ”rum i rummen” och som bjuder in till olika aktiviteter och lekar. Att förskolan arbetar med allas lika värde och utifrån ett normkritiskt perspektiv speglas i val av material och utformningen av lärmiljöerna.⁸

Eftersom förskolans lärmiljöer utgör en viktig förutsättning för kvalitet i undervisningen fokuserades kvalitetsdialogen även mot dessa.

---

⁸ Pihlgren, Ann S. (2021). *Tillgängligt lärande i förskolan: vad det är och hur man gör*. Stockholm: Gothia kompetens.

4.3 Kvalitetsdialog

Kvalitetsdialogernas syfte inom nationella kvalitetssystemet är att bidra till ökad likvärdighet och kvalitet i utbildningen för barnen. Genom dialogerna identifieras styrkor och utvecklingsområden i förhållande till nationella mål.

Kvalitetsdialogerna i Solna stad förväntas också:

- bidra till en fördjupad och breddad bild av förskoleområdenas systematiska kvalitetsarbete.
- stödja, utmana och följa upp förskoleområdenas systematiska kvalitetsarbete.
- vaska fram guldkorn och goda lärande exempel.
- identifiera gemensamma utvecklingsområden.
- ligga till grund för en avdelningsövergripande kvalitetsanalys till nämnden.

4.3.1 Inför kvalitetsdialogerna

Inför dialogerna tog skolledningarna del av information om syfte och upplägg. Skolledningarna fick också i uppdrag att genomföra nationella kvalitetssystemets självvärdering kopplad till den utvalda framgångsfaktorn, *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus*. Även för lärmiljöerna gjordes en självvärdering i förväg. Utöver värderingarna skickade skolledningarna in sina befintliga underlag för planering, dokumentation och uppföljning av undervisningen på grupp- och individnivå.

4.3.2 Genomförande

I de fyra kvalitetsdialogerna möttes förskolans skolchef och respektive skolledning. Dialogerna utgick från de två i förväg genomförda självvärderingarna (se ovan) samt de inskickade underlagen kopplade till undervisningen.

Under dialogerna fick skolledningarna även göra självvärderingar av likvärdigheten och kvaliteten per förskola gällande dels undervisningen, dels lärmiljöerna. Syftet med värderingarna var dels att få en bild av nuläget mellan förskolorna i varje förskoleområde, dels en nulägesbild av förskolorna på samlad nivå.

Efter dialogerna sammanställde skolchef anteckningar med tillhörande återkoppling till respektive skolledning för genomläsning och eventuella justeringar. Därpå fick först rektorerna, sedan skolledningarna tillsammans, ta del av och reflektera över en sammanfattning av dialogerna. Detta för att skapa transparens, överblick och gemensamma utgångspunkter i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Nedan redovisas utfallet från dialogerna och den återkoppling som skolledningarna fick av skolchef i dokumentationen från dialogerna.

5 Utfallet av kvalitetsdialogerna

Inledningsvis presenteras skolledningarnas reflektioner kring självvärderingarna som verktyg, därefter följer utfallet per fokusområde i dialogerna.

5.1 Självvärdering som verktyg

Varje kvalitetsdialog inleddes med att skolledningen fick lämna sina reflektioner kring de självvärderingar (skattningar) som gjorts inför dialogen (ej presenterade i områdesordning):

- *Skattningen bidrog till väldigt bra skolledardiskussioner under två tillfällen. Vi fick tydlig- och synliggöra alla delar vi vägde in i skattningarna och i diskussionerna motiverade/förklarade/argumenterade vi för våra uppfattningar och begreppsförståelser. Skattningsunderlaget är jättebra och kan användas av fler, till exempel bland pedagogerna. Bra för att skapa samsyn mellan olika nivåer. Vi har redan lagt ut skattningsunderlaget till arbetslagsledarna.*
- *Det var riktigt roligt och det är intressant, man får syn på många saker. Bra att rikta blicken, eller fokusera den. Också viktigt att sätta på sig barnglasögonen.*
- *Förståelsen för uppdraget är grunden för uppdraget gällande lärmiljön och undervisningen. Blir nyfiken på att gå runt med skattningsverktygen för att komma vidare. Väldigt inspirerande. När vi lyfter hur olika det ser ut, som i skattningen nu där vi fick syn på yngre barnens lärmiljöer.*
- *Svårt men nyttigt med skattning. Sällan man sitter med denna typ av dokument. Blev bra diskussion som vi sällan har, om hur man kan se på saker, vad gör vi, vad gör vi inte. Att prioritera tiden för detta.*

Skolledningarna är eniga i sitt uttryck för att självvärderingarna varit ett värdefullt och konstruktivt diskussions- och analysunderlag. De utgjorde även ett bra samtalsunderlag under själva kvalitetsdialogen. Självvärderingarna kan också

användas för att indikera utveckling över tid, vilket uppfattas som värdefullt. I sammanhanget ska betonas att självvärderingarnas resultat även måste tolkas och förstås utifrån respektive förskoleområdes förutsättningar.

Det finns tendenser att ju bättre insatt i eller kunnig någon är i det som ska självvärderas, desto lägre värdering. Samtliga skolledningar lyfte under dialogen att de varit ”hårda” i sina självvärderingar. Det så kallade hårda värderandet kan därför förstås som att skolledningarna visat förmåga till kritiskt granskande av sin egen verksamhet. Kritisk granskning är i sig ett viktigt redskap för att åstadkomma effektiv verksamhetsutveckling.

5.2 Framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus*

Självvärderingen kopplad till framgångsfaktorn är tänkt att peka ut vilka utmaningar som finns i verksamheten i relation till uppdraget att nå ökad kvalitet och likvärdighet. Självvärderingen ska också bidra med att identifiera områden som bör prioriteras i det fortsatta utvecklingsarbetet. Nedan tabell visar det samlade resultatet av skolledningarnas självvärderingar.

Framgångsfaktor	Påstående utifrån framgångsfaktor	Håller med helt och hållet	Håller med till stor del	Håller med till viss del	Håller inte med alls	Vet inte
Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus	Vi involverar alla verksamheter och nivåer i styrkedjan i det systematiska kvalitetsarbetets alla delar.	1	2	1		
	Vi har en tydlig struktur för planering, genomförande, uppföljning, analys och utveckling av undervisningen och dess förutsättningar i samtliga verksamheter.	1	2	1		
	Vi samlar in och analyserar relevanta uppgifter om verksamheternas förutsättningar och resultat.	1	1	2		
	Vi fattar beslut om utvecklingsinsatser med utgångspunkt i vad som framkommer i våra analyser.	2	2			
	På ett systematiskt sätt skaffar vi kunskaper som hjälper oss att fördela resurser och genomföra andra åtgärder med syfte att öka likvärdighet och kvalitet i undervisningen.	1	1	2		

Tabell 1. Sammanfattning självvärdering – *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus.*

Självvärderingsresultatet visar en spridning mellan förskoleområdena. En bidragande orsak till skillnaderna är sannolikt omorganisationen 2020, då elva förskoleområden blev till fyra. Under dialogerna berörde samtliga skolledningar organisationsförändringen och då särskilt utifrån hur den krävt omställningar i både arbetssätt och arbetsplatskulturer. Omställningsarbetet har tagit olika mycket tid och kraft i anspråk för de fyra nybildade förskoleområdena. Det har i sin tur påverkat hur långt varje område kommit i utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet.

Alla skolledningar samlar information om undervisningen, men omfattningen och systematiken varierar mellan områdena. Metoderna som används är bland annat observationer, platsbesök, möten, dialoger, handledning, skriftliga underlag och mallar. Skolledningarna beskriver olika grader av strukturerad analys av den insamlade informationen. En utmaning som delas av majoriteten är avsättandet av tid för att skapa just systematik och struktur i analysarbetet. En annan utmaning som lyfts av flera är att omsätta resultaten av analyserna i den fortsatta utvecklingen. Ofta är utmaningen kopplad till svårigheter att avgränsa och prioritera i utvecklingsarbetet. Det kan bland annat bero på att det i förskolan lätt uppstår målträngsel. Vid målträngsel finns risken för att många utvecklingsprocesser dras igång parallellt, samtidigt som resurserna saknas för att både driva och följa upp dem. Det innebär att prioritering och avgränsning i utvecklingsarbetet är avgörande för att åstadkomma faktiska förändringar.

Förskoleområdena har mot ovan bakgrund hittills kommit olika långt i utvecklingen av undervisningen. Det återspeglas i både självvärderingsresultaten och de underlag som används i förskolorna. Oavsett hur långt förskoleområdena har kommit gör dock skolledningarna oberoende av varandra bedömningen att de viktigaste utgångspunkterna för ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus är att:

- Tydliggöra att det systematiska kvalitetsarbetet är viktigt för att bidra till likvärdighet och kvalitet i barnens utbildning.
- Avsätta tid för reflektion, analys och prioriteringar såväl på lednings- som medarbetarnivå.
- Skapa systematik kring vilken data som behöver samlas in, hur det ska ske och hur den ska analyseras samt återkopplas.

- Identifiera utvecklingsbehov utifrån analyser och koppla dem till konkreta uppföljningsbara effekter att eftersträva.
- Utveckla användarvänliga mallar som synliggör processer och effekter, och som upplevs meningsskapande av medarbetarna.
- Skapa samsyn kring begreppsanvändning.
- Rekrytera kompetenta förskollärare, erbjuda löpande fortbildning och handleda förskollärare som kräver stöd i uppdraget.

Skolledningarnas framförda utgångspunkter stämmer väl överens med framgångsfaktorn som anger att det systematiska kvalitetsarbetet behöver genomsyra alla nivåer i verksamheten i syfte att skapa goda förutsättningar för undervisningen. Den delade medvetenheten om betydelsen av det systematiska kvalitetsarbetet är också en god premiss för den fortsatta kvalitetsutvecklingen i förskolorna.

5.2.1 Undervisningens kvalitet och likvärdighet

Skolledningarna fick under dialogen även göra en oförberedd självvärdering av undervisningens kvalitet och likvärdighet i varje förskola. Värderingsskalan var 1-10, där 1 anger det lägsta värdet och 10 det högsta. I tabellen nedan presenteras de samlade resultaten för de fyra förskoleområdena.

	Kvaliteten i undervisningen	Likvärdigheten i undervisningen
Variation	1,5-9	2-9
Medelvärde	5,8	5,6

Tabell 2. Sammanfattning av förskoleområdenas självvärdering av kvalitet och likvärdighet i undervisningen.

Resultaten omfattar dels en betydande intern variation mellan förskolorna i förskoleområdena, dels en variation mellan förskoleområdena. Minskningen av dessa variationer är avgörande för en utveckling mot ökad likvärdighet och kvalitet i undervisningen både i och mellan förskolorna.

Enligt framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus* ska det systematiska kvalitetsarbetet ge kunskaper om skillnader inom och mellan verksamheter och olika barngrupper. Kunskaperna förväntas bidra till förståelse för hur identifierade skillnader kan påverka barnens möjligheter att lära och utvecklas. Denna förståelse ska sedan ligga till grund för hur rektor fördelar ekonomiska och personella resurser och andra beslut som kan bidra till att minska dessa skillnader. De goda exempel som lyfts längre fram i rapporten (se rubriken *Goda exempel*) kan relateras till hur rektorerna tar sig an skillnader i medarbetarnas kompetens för att öka kvaliteten i den utbildning barnen möter.

Skolledningarna fick i samband med självvärderingen även ange sina ambitionsnivåer för kommande år. Värderingsskalan var 1-10, där 1 anger det lägsta värdet och 10 det högsta. I tabellen nedan visas den samlade ambitionsnivån.

	Kvaliteten i undervisningen	Likvärdigheten i undervisningen
Medelvärde 2024	5,8	5,6
Ambitionsnivå 2025	7,6	7,5

Tabell 3. Sammanfattning av förskoleområdenas ambitionsnivå 2025 för kvalitet och likvärdighet i undervisningen.

Den samlade ambitionsnivån för förskoleområdena innebär en ungefärlig ökning med två steg. De angivna ambitionsnivåerna kommer att följas upp under kvalitetsdialogerna 2025.

5.2.2 Samlade utvecklingsbehov

Nedan återfinns en sammanfattning av den riktade återkopplingen från skolchef till respektive skolledning rörande utvecklingen av kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen. Sammanfattningen synliggör bredden i identifierade och prioriterade utvecklingsbehov i förskoleområdena:

- Fördela förskollärarkompetens utifrån barngruppernas behov.

- Använd kollegialt lärande om undervisning utifrån de kompetensskillnader som finns bland förskollärarna.
- Lyft in undervisningens utveckling i utvecklingsplanerna i samband med medarbetarsamtal.
- I underlag gällande planering, genomförande och uppföljning av undervisning behöver barnens förkunskaper förtydligas om det som undervisningen inriktas mot. Det bidrar till att göra kopplingen tydligare till undervisningens effekter på barnens förändrade kunnande och utveckling av förmågor.
- Tänk kring kriterier för att kunna bedöma undervisningskvaliteten i den undervisning som planeras och genomförs. Det bidrar till att göra kopplingen tydligare till undervisningens effekter på barnens förändrade kunnande och utveckling av förmågor.
- Utveckla en systematik i observationerna som används när skolledningen har behov att ta reda på ett utgångsläge kring något som är viktigt inom det systematiska kvalitetsarbetet.
- Ta fram underlag för planering, genomförande och utvärdering av undervisning.
- Utveckla förskollärarnas förmåga att i arbetslaget skapa delaktighet kring det systematiska kvalitetsarbetet gällande undervisningen.
- Arbeta systematiskt med begreppet undervisning.
- Använd systematisk återkoppling för att utveckla kvaliteten och likvärdigheten i portfoliouppföljningen av varje barns individuella utveckling.

Sammanfattningen ovan innehåller riktad återkoppling till förskoleområdena utifrån lokala utvecklingsbehov här och nu. Samtidigt bildar sammanfattningen en gemensam grund för arbetssätt och systematik som över tid ska finnas i alla förskoleområden i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen.

Utvecklingsområde *Lärmiljö*

Värderingsunderlaget är utformat utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet om lärmiljöer i förskolan⁹. Självvärderingen syftar till att synliggöra utmaningar som finns i verksamheten i relation till lärmiljöerna. Värderingen ska

---

⁹ Björklund, S. (2020). *Lärande för hållbar utveckling – i förskolan*. Lund: Studentlitteratur, Pihlgren, A. S. (2021). *Tillgängligt lärande i förskolan: vad det är och hur man gör*. Stockholm: Gothia kompetens, Vikingsen, K. (2020). *Rum för lärande*. Stockholm: Lärarförlaget.

också bidra med att identifiera områden som bör prioriteras i det fortsatta utvecklingsarbetet. Resultaten från självvärderingen presenteras i nedan följande tabell 4a-c:

Aspekter av baslärmiljön	Framträder otydligt i verksamheten	Framträder till viss del i verksamheten	Framträder till stor del i verksamheten	Genom-syrar tydligt verksamheten
Språk och kommunikation				
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar som stimulerar intresset för läsning och skrivande.		3	1	
Matematiska idéer				
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar att utforska olika matematiska idéer, begrepp och samband.		3	1	
Naturvetenskapliga fenomen och vardaglig teknik				
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar att utforska olika naturvetenskapliga fenomen, processer och samband.	2	2		
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar att bygga, skapa och konstruera med.		1	3	
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar att utforska vardaglig teknik och digital teknik.	1	3		
Estetiska uttrycksformer				
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar som bjuder in till skapande och utforskande inom bild och form.		2	2	
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar som bjuder in till skapande och utforskande inom drama.	2	1	1	
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar som bjuder in till skapande och utforskande inom dans och musik.	2	1	1	

Tabell 4a. Sammanfattning av förskoleområdenas självvärdering av lärmiljöerna.

Aspekter av baslärmiljön	Framträder otydligt i verksamheten	Framträder till viss del i verksamheten	Framträder till stor del i verksamheten	Genom-syrar tydligt verksamheten
Rörelse och fysiska aktiviteter				
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar som inbjuder till grovmotoriska utmaningar.		3	1	
Det finns ett tillgängligt och varierat material för barn i alla åldrar som inbjuder till finmotoriska utmaningar.		1	3	
Progressionen				
<i>Miljöerna</i> är föränderliga och utformas för att utmana och tillföra nytt till barnens utforskande utifrån deras erfarenhet, kunnande och intresse.		3	1	
<i>Materialet</i> är föränderligt och utformas för att utmana och tillföra nytt till barnens utforskande utifrån deras erfarenhet, kunnande och intresse.		4		
Tillgängligheten				
I rummen finns det avgränsningar som skapar "rum i rummen".			4	
Material är tillgängligt för barn i alla åldrar att själva kunna ta från hyllor och ur skåp.		3	1	
Materialet är tydligt strukturerat och synligt för barnen.		3	1	
Bilder och dokumentation finns i barnens höjd.		4		
Normmedvetenheten				
Arbetet med allas lika värde och ett normmedvetet sätt speglas i val av material och utformningen av lärmiljöerna.		2	2	

Tabell 4b. Sammanfattning av förskoleområdenas självvärdering av lärmiljöerna.

Aspekter av baslärmiljön	Framträder otydligt i verksamheten	Framträder till viss del i verksamheten	Framträder till stor del i verksamheten	Genom-syrar tydligt verksamheten
Estetiken				
Miljöerna präglas av ordning och reda.		2	2	
Material, inredning och inventarier är hela och rena.		2	2	
Materialet presenteras på ett estetiskt tilltalande sätt.		3	1	
Dokumentation och barnens alster är uppsatta på ett estetiskt tilltalande sätt.		2	2	
Barnsäkerheten				
Inventarierna är giftfria.		1	1	2
Materialet är giftfritt.		1	1	2
Återbruksmaterial används och är giftfria.			4	
Material, inredning och inventarier är barnsäkrade.			2	2

Tabell 4c. Sammanfattning av förskoleområdenas självvärdering av lärmiljöerna.

Självvärderingen av lärmiljöerna uppfattades som ett handfast och användbart underlag av skolledningarna. Två skolledningar använde värderingsunderlaget under rundvandringar i förskolorna. Övriga två ledningar framförde ett behov av att även genomföra fysiska besök med skattningsunderlaget som utgångspunkt. Tre av fyra skolledningar uttryckte att underlaget ska omsättas bland pedagogerna.

Den samlade resultatbilden av självvärderingen visar på flera utvecklingsområden i förskolorna. Särskilt gäller detta områdena *Estetiska uttrycksformer* samt *Naturvetenskap och teknik*. Resultatet visar också att det förekommer en variation i utvecklingsbehoven mellan förskoleområdena. Utvecklingsbehoven rörande tillgänglighet och progression är dock mer gemensamma. Vad gäller barnsäkerheten är den högst prioriterad. Det ska därför framhållas att de två förskoleområden som bedömde att material, inredning och inventarier inte fullt ut är

barnsäkrade omgående vidtog åtgärder för att rätta till detta. Även förskoleområdet med bristande giftfrihet har inlett ett förbättringsarbete.

Den främsta framgångsfaktorn, men också den största utmaningen i arbetet med att utveckla lärmiljöerna, bedöms vara medarbetarnas kompetens på området. Framför allt efterfrågar skolledningarna kunskaper om progression och tillgänglighet vad gäller material och miljöer. Hållbara lärmiljöer kräver förutom fortlöpande utveckling även ett kontinuerligt underhåll. Emellertid saknas ofta en struktur och systematik i uppföljningen av dessa processer.

5.2.3 Lärmiljöernas kvalitet och likvärdighet

Skolledningarna fick under dialogen även göra en oförberedd självvärdering av lärmiljöernas kvalitet och likvärdighet. Värderingen gjordes för varje förskola. Värderingsskalan är 1-10, där 1 anger de lägsta värdet och 10 det högsta. I tabellen nedan presenteras de samlade resultaten per förskoleområde.

	Kvaliteten i lärmiljöerna	Likvärdigheten i lärmiljöerna
Variation	2–8,5	2–9
Medelvärde	5,4	5,5

Tabell 5. Sammanfattning av förskoleområdenas självvärdering av kvalitet och likvärdighet i lärmiljöerna.

Resultaten omfattar dels en väsentlig intern variation mellan förskolorna i förskoleområdena, dels en variation mellan förskoleområdena. Minskningen av dessa variationer är avgörande för en utveckling mot ökad likvärdighet och kvalitet i lärmiljöerna både i och mellan förskolorna. Ett första angeläget steg i kvalitetsutvecklingen är att skolledningarna tillsammans med arbetslagen vinnlägger sig om att öka likvärdigheten inom varje enskild förskola.

Skolledningarna ombads i samband med självvärderingen att även ange sina ambitionsnivåer för lärmiljöerna under kommande år. Värderingsskalan var

1-10, där 1 anger det lägsta värdet och 10 det högsta. I tabellen nedan visas den samlade ambitionsnivån.

	Kvaliteten i undervisningen	Likvärdigheten i undervisningen
Medelvärde 2024	5,8	5,6
Ambitionsnivå 2025	7,6	7,5

Tabell 6. Sammanfattning av förskoleområdenas ambitionsnivå 2025 för kvalitet och likvärdighet i lärmiljöerna.

Den samlade ambitionsnivån för 2025 innebär en ökning med omkring två steg. Det är samma nivåhöjning som skolledningarnas ambitioner för undervisningen 2025. Skolledningarna framför samtidigt antagandet att det är lättare att öka resultaten för lärmiljöerna än för undervisningen. Anledningen är att lärmiljöerna bedöms gå fortare att förändra eftersom de är av mer konkret beskaffenhet samt enklare att syna och värdera. De angivna ambitionsnivåerna kommer att följas upp i 2025 års kvalitetsdialoger.

5.2.4 Samlade utvecklingsbehov

Nedan återfinns en sammanfattning av den riktade återkopplingen från skolchef till respektive skolledning vad gäller kvaliteten och likvärdigheten i lärmiljöerna. Sammanfattningen synliggör bredden i identifierade och prioriterade utvecklingsbehov i förskoleområdena:

- Tydlig kommunikation från skolledningen gällande såväl utvecklingsbehoven i lärmiljöerna som förskolläraernas och arbetslagens ansvar för att skapa goda lärmiljöer.
- Identifiera medarbetare med spetskompetens i utformandet av goda lärmiljöer och använd deras kompetens strategiskt i utvecklingsarbetet. Rätt använd spetskompetens kan dels fungera igångsättande, dels stöttande och motiverande i det fortsatta arbetet.

- Följ upp utvecklingsarbetet med lärmiljöerna. De arbetslag som brister i kompetens och förmåga behöver av/via skolledningen konkret och handfast vägledning för att åstadkomma nödvändig utveckling.
- Utveckla progressionen i lärmiljöerna. Var uppmärksam på om det finns behov av kompetensutveckling om barns utveckling och hur den progressionen ska ta sig uttryck i material och miljö.
- Skapa rutiner för introduktion och tillgänglighet som bidrar till fungerande och hållbara lärmiljöer.
- Fokusera särskilt på att öka likvärdigheten och kvaliteten i lärmiljöerna för de yngsta barnen.

Ovan sammanfattning innehåller riktad återkoppling till förskoleområdena utifrån lokala utvecklingsbehov här och nu. Samtidigt bildar sammanfattningen en gemensam grund för arbetssätt och systematik, som över tid ska finnas i alla förskoleområden i syfte att öka kvaliteten och likvärdigheten i lärmiljöerna.

5.3 Goda exempel

Kvalitetsdialogerna ska också bidra med att lyfta goda, lärande exempel ur verksamheterna. Under dialogerna framkom flera goda exempel på utvecklingsarbete kopplat till undervisning och lärmiljöer. Nedan utvalda exempel är hämtade från vart och ett av de fyra förskoleområdena (ej presenterade i områdesordning). De visar på hur skolledningarna skapar förutsättningar för kompetensutveckling som syftar till att gynna barnens lärande och utveckling:

- *Gällande portfolioarbetet är det väldigt olika. Många har arbetet med portfolio i sin utvecklingsplan från medarbetarsamtalen. Vår försteförskollärare har fått i uppdrag att göra en lathund för portfolioarbetet och gå igenom loggarna.*
- *Just nu går vi in i utvalda barngrupper under en timme för att observera verksamheten. Viktigt att avsätta tid för det, att göra det i arbetslag som vi funderar på. Mest framgångsrikt är det att ha ett särskilt observationsfokus in i besöket som arbetslagen sedan får återkoppling på. Att vi ser vilket stöd som behövs, och kan ge det.*
- *Vi är ute efter att se effekterna hos barnen, kan vi se det? Biträdande rektorerna har utvecklat återkopplingen i sin handledning till pedagogerna gällande hur och varför och effekter. De pedagoger som brister, träffar vi för riktat stöd.*

- *BHT¹⁰-arbetet har hjälpt oss att få syn på så mycket som gäller undervisningen utbildningen. BHT-arbetet kräver att förskollärarna utvärderar sin praktik och sina förhållningssätt, som i sin tur blir didaktiska frågor. Förskollärarna bringas att rannsaka och syna sig själv och barnets pedagogiska omgivning samtidigt som det sker en återkoppling på genomförda justeringar/ förändringar. Genom BHT prövar förskollärarna systematiskt sin praktik.*

Under hösten har två beslut fattats vilka har direkt anknytning till den fortsatta utvecklingen av både undervisning och lärmiljöer. Det första beslutet rör fortbildning av förskollärarna. Samtliga förskollärare ska genomgå Uppsala universitets tre uppdragsutbildningar i följande ordning:

1. Utmana och stödja varje barns lärande och utveckling i förskolan.
2. Undervisning i förskolan.
3. Dokumentera, följa upp, utvärdera och utveckla förskolans kvalitet – systematiskt kvalitetsarbete.

Flera förskollärare har redan genomgått den första utbildningen, vars utfall uppskattats av både kursdeltagare och skolledningar.

Det andra beslutet rör revideringen av barnhälsaplanen som hittills varit gemensam för förskola och grundskola. Barnhälsateamen (BHT), som nämns i det fjärde goda exemplet ovan, är en del av förskolornas barnhälsaarbete. Under 2025 kommer en egen barnhälsaplan för förskolan att tas fram. Avsikten med den egna planen är att ytterligare stärka likvärdigheten och kvaliteten i den utbildning förskolebarnen tar del av (se även Förskolenämndens verksamhetsplan 2025).

5.4 Utvärdering av kvalitetsdialogerna

Skolledningarna fick under slutet av kvalitetsdialogen lämna sina reflektioner kring upplevelsen av densamma (ej presenterade i områdesordning):

- *Bra att få sitta så här och få syn på vår egen utveckling och våra utmaningar. Alla har utvecklats och det har vi fått syn på. Kul att prata så här. Att få utmana våra tankar, det är lätt att fastna. Det är här är det roliga, att få prata om det pedagogiska.*

---

¹⁰ BHT är en förkortning för Barnhälsateam.

- *Väldigt utmanande och lärorikt, vi hamnar inte så ofta i de här diskussionerna, med tre timmar av hjärnarbete.*
- *Det har varit otroligt roligt, inte bara förarbetet utan även dialogen. Så kul att inför dialogerna diskutera och lära oss av varandra, få syn på varandras perspektiv. Det blir lättare att arbeta mot samma mål.*
- *Jätteroligt, inspirerande och värdefullt att ta ett steg tillbaka med de här glasögonen. Vi gick på ytan genom skattningen, sen har vi fördjupat oss i dialogen.*

Skolledningarnas reflektioner ger tydligt uttryck för behovet och värdet av att avsätta tid för fördjupade samtal om det pedagogiska arbetet och det pedagogiska ledarskapet. Att både glädje och lärande lyfts fram är betydelsefullt utifrån att det är viktiga faktorer för att åstadkomma engagemang och drivkraft i utvecklingsarbete.

6 Sammanfattning och utveckling framåt

Enligt framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus* krävs följande för att åstadkomma ett verksamt systematiskt kvalitetsarbete:

- Insamling och analys av relevant information om verksamheternas och undervisningens förutsättningar och resultat som till exempel rör barns utveckling och progression i förhållande till utbildningens mål.
- Undersökning av samband mellan förutsättningar och resultat för att identifiera orsaker som kan förklara resultaten och för att synliggöra vilka utvecklingsinsatser som bör prioriteras i det fortsatta arbetet.
- Systematiskt kvalitetsarbete som ger kunskaper om skillnader inom och mellan verksamheter och olika barngrupper.
- Ovan kunskaper bidrar till förståelsen för hur identifierade skillnader kan påverka barns möjligheter att lära och utvecklas.
- Det systematiska kvalitetsarbetet utgör en god grund för fördelning av såväl ekonomiska och personella resurser som för andra beslut som kan bidra till att minska dessa skillnader.

Samtliga ovan punkter har berörts av skolledningarna under kvalitetsdialogerna – ibland som befintliga eller begynnande arbets- och förhållningsätt, ibland som identifierade utvecklingsbehov. Det indikerar förskoleområdenas kapacitet att

åstadkomma en framgångsrik skolutveckling inom undervisningsområdet. Kapaciteten omfattar även utvecklingen av likvärdiga lärmiljöer av hög kvalitet.

Skolledningarna har i dialogerna visat stort kunnande om pedagogiskt ledarskap, aktivt medarbetarskap och organisationsutveckling. Professionaliteten är förankrad i ett starkt fokus på uppdraget och har barnens bästa som utgångspunkt. Ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete värderas högt och det finns god förmåga till problematisering och kritisk granskning för att åstadkomma reell utveckling. Det finns också en uttalad medvetenhet om styrkor och utvecklingsbehov för en ökad kvalitet och likvärdighet i det egna förskoleområdet. Dessa utvecklingsbehov hanteras framåt i den lokala verksamhetsplaneringen och kvalitetsuppföljningen.

Ett kompletterande utvecklingsbehov, såväl i relation till undervisning som lärmiljöer, är att skolledningarna tillsammans behöver kraftsamla för att öka de kommunala förskolornas likvärdighet och kvalitet i sin helhet. Att motivation till detta finns framgår av nedan konklusion från ett skolledarmöte om resultaten från kvalitetsdialogerna:

Det finns en likvärdighet i utvecklingspotentialen – den ska vi dra nytta av!

Förskoleområdenas gemensamma utveckling av likvärdighet och kvalitet i undervisning och lärmiljöer kräver gemensamma ställningstaganden och underlag att utgå från, men också att kollegialt mötas kring. Nedan följer de konkreta, stöttande åtgärder som prioriteras för det kollektiva utvecklingsarbetet under det kommande året. Intentionen med åtgärderna, och det kollegiala utbytet, är att de ska bidra till att varje barn får ökade möjligheter att nå sin fulla potential i Solnas kommunala förskolor. Åtgärderna är införda som aktiviteter i förskolenämndens verksamhetsplan för 2025. Det kollegiala utbytet och lärandet utvecklas inom ramen för rektors- och skolledarmöten.

Åtgärder för ökad likvärdighet och kvalitet i undervisningen:

- Ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete är avgörande för att kunna främja alla barns utveckling och lärande. Implementeringen av det nationella kvalitetssystemet i förskoleområdena inleds och *Strategi för ökad kvalitet i förskolan* revideras utifrån införandet av kvalitetssystemet.

- Förskolornas undervisning utvecklas utifrån framgångsfaktorn *Systematiskt kvalitetsarbete med undervisning i fokus*.
- Förskoleklassens höstterminsresultat från den obligatoriska kartläggningen *Hitta språket* analyseras och används i utvecklingen av förskolornas undervisning.
- *Strategin för språkutveckling* i Solnas förskolor och skolor ersätts av en egen strategi för förskolan (med koppling till grundskolan). I framtagandet av den nya strategin deltar försteförskollärarna med en kartläggning av framgångsrika språkutvecklande metoder utifrån aktuell forskning och beprövad erfarenhet.

Åtgärder för ökad likvärdighet och kvalitet i lärmiljöerna:

- En vägledning för utformandet av tillgängliga och pedagogiskt utformade baslärmiljöer för de kommunala förskolorna tas fram.

Bilaga 1

Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus

Det systematiska kvalitetsarbetet kan bidra till framgångsrik skolutveckling när undervisningens kvalitet och förutsättningar är i fokus och det framgår vilka insatser som behöver prioriteras för att kvalitet och likvärdighet i undervisningen ska kunna utvecklas och förbättras.

Ett systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i att samtliga nivåer och verksamheter planerar, genomför, följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten med det huvudsakliga syftet att skapa goda förutsättningar för undervisningen. Arbetet sker kontinuerligt och innehåller regelbundna avstämningar som involverar alla nivåer och samtliga verksamheter. Genom tydliga strukturer kan arbetet bedrivas med uthållighet och långsiktighet. Relevant information om verksamheternas och undervisningens förutsättningar och resultat som till exempel rör barns och elevers utveckling och progression i förhållande till utbildningens mål samlas in och analyseras. Samband mellan förutsättningar och resultat undersöks för att identifiera orsaker som kan förklara resultaten och för att synliggöra vilka utvecklingsinsatser som bör prioriteras i det fortsatta arbetet.

Det systematiska kvalitetsarbetet ger kunskaper om skillnader inom och mellan verksamheter och olika barn- och elevgrupper. Dessa kunskaper bidrar till att förståelsen för hur identifierade skillnader kan påverka barns och elevers möjligheter att lära och utvecklas. Det systematiska kvalitetsarbetet kan därmed utgöra en god grund för fördelning av såväl ekonomiska och personella resurser som för andra beslut som kan bidra till att minska dessa skillnader.

Tabell följer på nästa sida.

Varje nivå i styrkedjan bidrar till ett systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus genom att på		
huvudmannanivån	rektorsnivån	undervisningsnivån
skapa förutsättningar för kontinuerlig och ändamålsenlig uppföljning som skapar en övergripande förståelse för undervisningens kvalitet och likvärdighet i samtliga verksamheter.	tillsammans med verksamheten kontinuerligt och ändamålsenligt följa upp och analysera undervisningens resultat och dess kvalitet och likvärdighet.	delta aktivt i det systematiska kvalitetsarbetet genom att kontinuerligt och ändamålsenligt följa upp genomförd undervisning och med den genomförda analysen som grund systematiskt utveckla undervisningen.
samlar in relevanta resultat och andra uppföljningar från alla nivåer och verksamheter. Genomföra och dokumentera en analys av verksamheternas resultat med utgångspunkt i dessa underlag och identifiera övergripande orsaker som kan förklara utfallet.	samlar in relevanta resultat och andra uppföljningar från undervisningsnivån. Genomföra och dokumentera en analys av resultaten med utgångspunkt i dessa underlag och identifiera orsaker som kan förklara utfallet.	samlar in relevanta resultat och andra uppföljningar av den egna verksamheten. Genomföra och dokumentera en analys av resultaten och reflektera över undervisningens påverkan på resultaten samt identifiera orsaker som kan förklara utfallet.
fatta beslut om och genomföra utvecklingsinsatser som prioriterats med utgångspunkt i den genomförda analysen. Säkerställa att de utvecklingsinsatser som genomförs på huvudmannanivån bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt bidrar till att öka rektorers förutsättningar att arbeta med undervisningens kvalitet i fokus.	fatta beslut om och genomföra utvecklingsinsatser som prioriterats med utgångspunkt i den genomförda analysen. Säkerställa att dessa utvecklingsinsatser bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt bidrar till ökad kvalitet i undervisningen.	initiera och delta i utvecklingsinsatser och arbeta aktivt för att med stöd av dem öka undervisningens kvalitet.
fatta beslut om resursfördelning och andra åtgärder som kan bidra till att utjämna skillnader som framkommit i den genomförda analysen och som kan bidra öka kvalitet och likvärdighet i undervisningen i alla verksamheter.	fatta beslut om fördelning av personella och ekonomiska resurser och andra åtgärder som kan bidra till att utjämna skillnader som framkommit i den genomförda analysen och som kan bidra till att öka kvalitet och likvärdighet i undervisningen.	-

Uppföljning av förskolans åtgärdande arbete mot kränkande behandling under tidsperioden 1 januari 2024 till och med 31 december 2024

Inledning

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) har personal som får kännedom om att ett barn misstänks ha blivit utsatt för kränkande behandling skyldighet att anmäla det till rektor. Rektor har i sin tur en skyldighet att anmäla detta till huvudmannen som skyndsamt ska inleda en utredning och vidta åtgärder för att den kränkande behandlingen ska upphöra.

I Solna stad har huvudmannen delegerat uppgiften att utreda till rektor som i sin tur kan delegera ner uppgiften till sin personal. I Solna stad anmäls all misstänkt kränkande behandling/diskriminering i verksamhetssystemet Visma Draftit. Systemet är till för att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling mellan barn. Huvudmannen är dock ytterst ansvarig för att förskolorna motverkar kränkande behandling och följer därför upp förskolornas åtgärdande arbete två gånger per år, dels i delårsrapporten per sista augusti, dels i årsredovisningen. Denna rapport avser årsredovisningen och omfattar förskolan.

En anmälan om kränkande behandling/diskriminering kan göras direkt till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet eller Diskrimineringsombudsmannen. Under aktuell uppföljningsperiod har ingen anmälan om kränkande behandling gjorts hos Skolinspektionen/Barn- och elevombudet eller Diskrimineringsombudsmannen för ett barn i Solna stads förskola.

Utvärdering av förra tidsperiodens föreslagna åtgärder på huvudmannanivå

Under förra tidsperioden föreslogs att huvudmannen skulle

- Fortsätta arbetet med att fortlöpande följa upp de ärenden som inte utretts eller avslutats i tid.

- Löpande godkänna ärenden som är klara för avslut i verksamhetssystemet Visma Draftit så att statistiken blir korrekt.
- Fortsätta stötta verksamheterna i deras arbete med att motverka kränkande behandling och diskriminering.
- Hålla utbildning för förskolans personal i vad kränkande behandling innebär samt vilka skyldigheter personalen har enligt lag att hantera och motverka sådan behandling.

Under aktuell tidsperiod har utredare från förvaltningen löpande kontrollerat ärenden som godkänts av enhetsansvarig innan ärendet godkänns och avslutas på huvudmannanivå. Utredare kontrollerar dokumentationen i ärendet så att samtliga delar är genomförda i enlighet med lagstiftningen. Då något saknas i dokumentationen återkopplar utredaren till enhetsansvarig, ärendet godkänns först då ärendet är komplett. Samtliga ärenden måste godkännas på huvudmannanivå för att de ska kunna avslutas i systemet. Utredare har under aktuell tidsperiod gått igenom och godkänt de ärenden som legat för avslut. Utredare har även påmint rektorerna i de ärenden som inte avslutats inom rimlig tid.

Förvaltningen har fortsatt stöttat verksamheterna i deras arbete med att motverka kränkande behandling och diskriminering. Förvaltningen har även under året tagit fram nytt digitalt utbildningsmaterial för förskolorna för att säkerställa efterlevnaden av 6 kap. 10 § skollagen. Under tidig höst har samtliga personal på alla kommunala förskolor fått tillgång till utbildningen i kränkande behandling och diskriminering. Utbildningen har publicerats i Kompetensportalen för personalen att genomgå på egen hand på uppmaning av chef (rektor) eller vid nyanställning.

Förvaltningen har vidare under året hållit i utbildningstillfällen i vad kränkande behandling innebär och vilka skyldigheter personalen har att motverka sådan behandling för de förskoleområden som önskat utbildning. Alla förskoleområden utom ett har fått utbildningstillfällen från förvaltningen under hösten. Förvaltningen har vidare hållit informationstillfällen för två förskoleområdens föräldraråd gällande förskolans arbete mot kränkande och diskriminerande behandling.

Förvaltningen har även vid rektorsmöte under våren presenterat 2023 års rapport och dess resultat med rektorer och biträdande rektorer. I rektorsmötet har siffrorna i rapporten lyfts fram och rektorer och biträdande rektor har bjudits in till reflektion och diskussion kring rapporten och dess slutsatser. Inga synpunkter har lyfts fram från verksamheterna gällande rutinerna för arbetsgången i ärenden om misstänkt kränkande behandling och de ärenden som initierats under aktuell tidsperiod fortlöper framåt.

Kontroller som genomförts under tidsperioden 1 augusti 2024 till och med 31 december 2024

I uppföljningsarbetet har förvaltningen tagit del av den statistik som finns i systemet Visma Draftit om registrerade anmälningar om kränkande behandling. Förvaltningen har även i uppföljningsarbetet tagit del av ett stickprov av utredningar om kränkande behandling som förskolan genomfört under aktuell tidsperiod. Utöver det har samtliga ärenden som godkänts av enhetsansvarig (rektor) gått igenom av utredare på förvaltning innan ärendet godkänts och avslutats på huvudmannanivå.

lakttagelser av inkomna anmälningar om kränkande behandling för tidsperioden 1 augusti 2024 – 31 december 2024

Under perioden 1 augusti 2024 till och med 31 december 2024 registrerades totalt 115 nya anmälningar om misstänkt kränkande behandling i förskolan. Totalt 11 ärenden låg kvar från tidigare i systemet.

Totalt har 73 ärenden avslutats inom aktuell tidsperiod. I 10 ärenden har inte någon utredning inletts alls och i 43 ärenden är utredningar påbörjade men inte avslutade ännu. Av de 73 avslutade ärendena under perioden har det i 23 procent av fallen bedömts att barnet har blivit utsatt för kränkande behandling.

Av inkomna ärenden där utredning färdigställts och kränkning konstaterats framgår att av de barnen som blivit utsatta i 61 procent av fallen är pojkar och i 39 procent av fallen är flickor. Vidare framgår att av de barn som utsätter i 75 procent fallen är pojkar och 25 procent av fallen är flickor.

Av inkomna ärenden där utredning färdigställts och kränkning konstaterats framgår att 69 procent av kränkningarna utgörs av fysiska kränkningar och 15

procent utgörs av verbala och/eller psykosociala kränkningar. Kränkningarna har främst inträffat i lekrum och på förskolegården.

Antalet ärenden per förskoleområde, där kränkning bekräftats under aktuell tidsperiod, fördelar sig enligt följande på respektive förskoleområde:

Förskoleområde	Antal ärenden där kränkning bekräftats ¹	Antalet ärenden procentuellt fördelat
Förskoleområde 1	4	9 %
Förskoleområde 2	17	39%
Förskoleområde 3	10	23%
Förskoleområde 4	13	30%
Totalt	44	100%

Observera att ovan siffror även gäller ärenden som ännu inte avslutats där utredning påbörjats och där kränkning konstaterats. I 10 ärenden är en utredning inte påbörjad och kränkning kan därför senare komma att konstateras även i dessa fall. Det innebär att de 10 ärenden där utredning inte har påbörjats inte finns med i ovan tabell. Observera att ärenden i ovanstående tabell kan ha påbörjats i en annan tidsperiod men avslutats under denna, vilket gör att de inkluderas i statistiken för denna tidsperiod. Ärenden som påbörjas under denna tidsperiod kan också komma att inkluderas i en annan tidsperiod när de avslutas. Detta innebär att samma ärenden kan förekomma i flera tidsperioder beroende på när ärendena avslutas. Vidare bör det observeras att ovan tabell innehåller antalet ärenden med bekräftade kränkningar vid tidpunkten för när statistik inhämtas, men visar således inte en exakt statistik på när den faktiska incidenten inträffade.

---

¹ Notera att statistiken omfattar antalet ärenden där kränkning bekräftats under aktuell tidsperiod 1 augusti 2024 – 31 december 2024. Anmälan i ärendet kan dock ha inkommit innan tidsperioden.

Antalet ärenden per förskola, där kränkning bekräftats under aktuell tidsperiod, fördelar sig enligt följande på respektive förskola:

Förskola och förskoleområde	Antalet ärenden där kränkning bekräftats ²	Antalet ärenden procentuellt fördelat
Råsundagården (förskoleområde 3)	5	11%
Tellus (förskoleområde 1)	1	2%
Fröet (förskoleområde 1)	2	5%
Tunet (förskoleområde 1)	1	2%
Huvudsta (förskoleområde 4)	1	2%
Lyckoklövern (förskoleområde 2)	2	5%
Paprikan (förskoleområde 4)	1	2%
Gasellen (förskoleområde 3)	2	5%
Borgen (förskoleområde 2)	1	2%
Fantasia (förskoleområde 4)	2	5%
Thor (förskoleområde 2)	3	7%
Kullen (förskoleområde 2)	7	16%
Fjorden (förskoleområde 2)	4	9%

² Notera att statistiken omfattar antalet ärenden där kränkning bekräftats under aktuell tidsperiod 1 augusti 2024 – 31 december 2024. Anmälan i ärendet kan dock ha inkommit innan tidsperioden.

Solskenet (förskoleområde 3)	3	7%
Dungen (förskoleområde 4)	1	2%
Pumpan (förskoleområde 4)	7	16%
Västra skogen (förskoleområde 4)	1	2%
Totalt	44	100 %

Observera att ovan siffror även gäller ärenden som ännu inte avslutats där utredning påbörjats och där kränkning konstaterats. I 10 ärenden är en utredning inte påbörjad och kränkning kan därför senare komma att konstateras även i dessa fall. Det innebär att de 10 ärenden där utredning inte har påbörjats inte finns med i ovan tabell. Observera att ärenden i ovanstående tabell kan ha påbörjats i en annan tidsperiod men avslutats under denna, vilket gör att de inkluderas i statistiken för denna tidsperiod. Ärenden som påbörjas under denna tidsperiod kan också komma att inkluderas i en annan tidsperiod när de avslutas. Detta innebär att samma ärenden kan förekomma i flera tidsperioder beroende på när ärendena avslutas. Vidare bör det observeras att ovan tabell innehåller antalet ärenden med bekräftade kränkningar vid tidpunkten för när statistik inhämtas, men visar således inte en exakt statistik på när den faktiska incidenten inträffade.

lakttagelser av inkomna anmälningar om kränkande behandling för hela året 2024

Under 2024 registrerades totalt 161 nya anmälningar om kränkande behandling i förskolan. Totalt 5 ärenden ligger kvar från tidigare i systemet. Totalt har 113 ärenden avslutats under året. I 10 ärenden har inte någon utredning inletts alls och i 43 ärenden är utredning påbörjad men inte avslutad ännu.

Av de 113 avslutade ärendena har det i 62 procent av fallen bedömts att barnet har blivit utsatt för kränkande behandling. Av de 113 avslutade ärendena har det i 38 % fallen bedömts att barnet har blivit utsatt för kränkande behandling.

Av inkomna ärenden där utredning färdigstälts och kränkning konstaterats framgår att det är något fler pojkar än flickor som blivit utsatta. Vidare framgår att inkomna ärenden att det i majoriteten av fallen är pojkar som utsätter. Kränkningarna har främst inträffat i lekrum och på förskolegården.

Antalet ärenden per förskoleområde, där kränkning bekräftats under aktuell tidsperiod, fördelar sig enligt följande på respektive förskoleområde:

Förskoleområde	Antal ärenden där kränkning bekräftats ³	Antalet ärenden procentuellt fördelat
Förskoleområde 1	4	6%
Förskoleområde 2	24	34%
Förskoleområde 3	11	16%
Förskoleområde 4	31	44%
Totalt	70	100%

Observera att ovan siffror även gäller ärenden som ännu inte avslutats där utredning påbörjats och där kränkning konstaterats. I 10 ärenden är en utredning inte påbörjad och kränkning kan därför senare komma att konstateras även i dessa fall. Observera att ärenden i ovanstående tabell kan ha påbörjats i en annan tidsperiod men avslutats under denna, vilket gör att de inkluderas i statistiken för denna tidsperiod. Ärenden som påbörjas under denna tidsperiod kan också komma att inkluderas i en annan tidsperiod när de avslutas. Detta innebär att samma ärenden kan förekomma i flera tidsperioder beroende på när ärendena avslutas. Vidare bör det observeras att ovan tabell innehåller antalet ärenden med bekräftade kränkningar vid tidpunkten för när statistik inhämtas, men visar således inte en exakt statistik på när den faktiska incidenten inträffade.

---

³ Notera att statistiken omfattar antalet ärenden där kränkning bekräftats under aktuell tidsperiod 1 januari 2024 – 31 december 2024. Anmälan i ärendet kan dock ha inkommit innan tidsperioden.

lakttagelser av genomförda utredningar om kränkande behandling

Ett ärende om kränkande behandling ska innehålla anmälan, utredning, bedömning av om en kränkning har inträffat eller inte samt dokumentation av vidtagna åtgärder och uppföljning i de ärenden där kränkning konstaterats. En anmälan och utredning av kränkande behandling ska enligt skollagen genomföras skyndsamt.

lakttagelser av genomförda utredningar om kränkande behandling tidsperioden 1 augusti 2024 – 31 december 2024

Som tidigare anförts har förvaltningen inom ramen för denna rapport har gått igenom ett stickprov av ett fyrtiotal färdigställda utredningar som förskolorna inlett och genomfört under ovan tidsperiod.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen ska anmälan göras skyndsamt. Av de stickprov som huvudmannen gått igenom framkommer att nästan samtliga anmälningar som inkommit inom ramen för utredningarna som genomförts under tidsperioden har gjorts i nära anslutning till den inträffade händelsen. I nästan alla ärenden som inkommit under aktuell tidsperiod har också utredning påbörjats skyndsamt, varpå ärendena har kunnat avslutas inom rimlig tid.

I vissa fall har det dock observerats att förskolornas bedömningar saknar utförliga motiveringar när ett barn inte anses ha kränkt ett annat barn på grund av barnets bristande insikt. Dock är bedömningarna i de flesta ärenden välmotiverade.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen ska åtgärder vidtas för att förhindra framtida kränkande behandling om ett barn har utsatts för kränkningar. Förskolorna har i de flesta ärenden väldokumenterat vilka åtgärder som vidtagits för att kränkningarna ska upphöra. Åtgärderna som satts in har varit adekvata för att få kränkningen att upphöra. Många förskolor dokumenterar både åtgärder på kort och lång sikt samt förskolans arbete med att förebygga kränkningar. Vad som även har observerats i de analyserade stickproven för aktuell tidsperiod är att förskolorna i flera ärenden vidtar åtgärder i förebyggande syfte, trots att bedömningen i ärendet är att barnet inte blivit kränkt.

Även om de flesta förskolor förhåller sig till skyndsamhetskravet vad gäller anmälan finns det även några fall där anmälan och utredning dröjt alltför länge. I de fallen där en anmälan eller utredning dröjt innebär dock inte nödvändigtvis att barnets situation inte har hanterats, utan i stället kan det vara dokumentationen av anmälan, utredning och vidtagna åtgärder i systemet som dröjt.

lakttagelser av genomförda utredningar om kränkande behandling för hela året 2024

Samtliga ärenden som godkänts av enhetsansvarig under år 2024 har gått genom av utredare på förvaltning innan ärendet godkänts och avslutats på huvudmannanivå. Sett utifrån ett helårsperspektiv kan konstateras att det är ett ökat antal anmälningar som gjorts under hösten. De observerade tendenserna i utredningarna som genomförts under året är i stort sett likartade under båda halvåren.

Slutsats och rekommendationer

Inledningsvis kan det konstateras att antalet anmälningar och avslutade utredningar har ökat markant sett till föregående årsrapport. Antalet registrerade anmälningar för år 2024 är 161, jämfört med 28 anmälningar för år 2023. Antalet avslutade utredningar för år 2024 är 113, jämfört med 33 avslutade utredningar för år 2023.

Att registrerade anmälningar och avslutade utredningar har ökat kan bero på flera orsaker. Förvaltningens bedömning är inte att kränkningar ökat i förskolorna eller att förskolepersonalen brustit i sitt tillsynsansvar, utan att en medvetenhet hos personalen kan ha föranlett att fler iakttagna händelser anmäls och utreds i Visma Draftit. Ökningen av antalet registrerade anmälningar kan förklaras av att flera utbildningsinsatser skett och att fler blivit medvetna om vad som ska anmälas och inte. Det går dock inte att dra några säkra slutsatser gällande ökningen av de registrerade anmälningarna. Det ska även i sammanhanget noteras att i majoriteten av ärendena bedöms barnet inte har blivit kränkt, vilket kan förklaras av att mycket små barn i huvudregel inte bedöms kunna kränka varandra (*Se Skolinspektionens beslut i dnr 2020:6465*).

Av rapportens sida 7 framkommer att förskoleområde 2 och förskoleområde 4 står för majoriteten av antalet ärenden där kränkning bekräftats under hela året 2024. Tillsammans står dessa två förskoleområdena för nästa 80 procent av antalet ärenden där kränkning bekräftats under året. Förskoleområde 1 står för 6 procent av dessa ärenden och förskoleområde 3 står för 16 procent av ärendena. I årsrapport för 2023 år stod förskoleområde 4 för majoriteten av anmälningarna där kränkning bekräftats.

Varför det skiljer sig mellan förskoleområdena i denna utsträckning kan bero på flera faktorer. Det ska dock noteras att många ärenden om kränkande behandling inte betyder att det förekommer fler kränkningar på dessa förskolor än på de förskolorna med få anmälningar. Att en viss förskola har fler konstaterade kränkningar än andra behöver inte heller betyda att det förekommer mer allvarliga incidenter på den förskolan. Det faktum att vissa förskoleområden har få ärenden om kränkande behandling innebär inte heller att det förekommer färre kränkningar på dessa förskolor. Skillnaden i antalet ärenden kan bero på flera faktorer, som exempelvis antalet barn och/eller lokala rutiner för vad som ska anmälas i systemet som misstänkt kränkande behandling. Det kan även bero på vilket barnunderlag som finns på förskolan under en viss period eller andra faktorer som antalet personal och storleken på förskolegården.

Av gjorda iakttagelser framgår fortsatt att det huvudsakligen är pojkar som utsätter varandra och att det är pojkar som blir utsatt för kränkande behandling. Likaså framgår generellt av registrerade anmälningar att kränkningarna oftast sker på lekrum och på förskolegården, en observation som även framkom i 2023 års rapport. För att sätta in rätt lokala insatser för att motverka kränkande behandling på respektive förskolenhet behöver förskolan analysera sina respektive anmälningar. Förskolan kan ta fram en skolrapport ur systemet Visma Draftit där det framgår uppgift om kön, plats och vilken avdelning som händelserna inträffat.

Av iakttagelserna framgår det att förskolorna i majoriteten av fall uppfyller det skyndsamhetskrav som finns i fråga om anmälan och utredning vid misstänkt kränkande behandling och diskriminering. I några fall där utredning dröjt innebär det inte nödvändigtvis att barnets situation inte har hanterats. Vid

genomgång av de slumpmässigt utvalda anmälningarna kan även konstateras att förskolan beslutar ofta om adekvata åtgärder och följer upp dessa och säkerställer att kränkningarna upphört.

Förvaltningen vill dock fortsatt understryka vikten av att varje förskolenhet har rutiner för hur dokumentationsförfarandet ska gå till och att detta följs upp så att förskolorna uppfyller skyndsamhetskravet. Det är av vikt att rutinerna följs upp och att arbetet med att dokumentera anmälan, utredning och åtgärder fortsätter på det sätt som skett under aktuell tidsperiod.

Förvaltningen anser att förskolorna behöver fortsätta att kompetensutveckla sin personal för att skapa och upprätthålla personalens förståelse för vad som utgör kränkande behandling och vilka skyldigheter som personalen faktiskt har att anmäla, utreda samt vidta åtgärder i sådana ärenden.

Åtgärder att vidta

Huvudmannen ska under kommande tidsperiod

- Fortsätta arbetet med att fortlöpande följa upp de ärenden som inte utretts eller avslutats i tid.
- Fortsätta löpande godkänna ärenden som är klara för avslut i verksamhetssystemet Visma Draftit.
- Fortsätta stötta verksamheterna i deras arbete med att motverka kränkande behandling och diskriminering genom att ge råd och stöd i enskilda ärenden.

Huvudmannen ska under kommande år

- Hålla utbildning för förskolans personal i vad kränkande behandling innebär samt vilka skyldigheter personalen har enligt lag att hantera och motverka sådan behandling.

Förskolorna ska under kommande tidsperiod

- Se till att all personal genomgår utbildning för att säkerställa efterlevnaden av 6 kap. 10 § skollagen.

- Analysera registrerade anmälningar inom ramen för förskolans systematiska kvalitetsarbete och vid behov genomföra lokala åtgärder.
- Ta fram lokala rutiner för att säkerställa att all misstänkt kränkande behandling/diskriminering anmäls, utreds och avslutas i enlighet med skollagens krav.